Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 89 (2477). 16 СЕШАНБА АПРЕЛЬ, 1974 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Юксак меҳнат унумдорлигига ва ишлаб чиқариш самарадорлигига эришингиз, камроқ чиқим қилиб, кўпроқ яхши сифатли маҳсулот бериш учун интилингиз! Давлат планларини ва олинган мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун курашингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан).

ЎЗБЕК ДИЁРИДА САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

ДЎСТОНА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Араб социалистик Уйғониш партияси Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад 15 апрелда эрталаб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг раҳбарлари билан учрашди.

Дўстона суҳбат чоғида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Ҳафиз Асадга ва Суриядан келган бошқа меҳмонларга Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, зиёлиларининг коммунистик қурилишда, КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга оширишда, Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақада эришган муваффақиятлари тўғрисида гапириб берди.

Республикада ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш, жумладан, сув хўжалиги қурилиши ва қўриқ ерларни ўзлаштириш соҳасида олиб борилаётган катта ишлар тўғрисидаги ахборот меҳмонларни айниқса қизиқтирди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, республика Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, А. А. Хўжаев, СССРнинг Сурия Араб Республикасидаги элчиси Н. А. Муҳитдинов, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси М. Д. Ситенко, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими секторининг мудири В. П. Румянцев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар.

Ҳафиз Асад билан бирга суҳбатда Араб социалистик Уйғониш партияси Бош секретарининг ўринбосари Абдалла Аҳмар, Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри, Араб социалистик Уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси Абдил Ҳалим Ҳаддам, Министрлар Совети Раисининг иқтисодий масалалар билан шуғулланувчи ўринбосари, Араб социалистик Уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси Муҳаммад Ҳайдар, жамоат ишлари министри Араб социалистик иттифоқи секретари Абдил Ғани Каннут, коммуникациялар министри, Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитети аъзоси Умар Сибоий, Фрот тўғони ишлари министри Мунир Ваннус, экономика ва ташқи савдо министри Муҳаммад Имодий, Сурия Араб Республикасининг СССРдаги элчиси Жамил Шайя қатнашдилар. (ЎзТАГ).

Араб социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад «Политотдел» колхози пахтачилик бригадаси бошлиғи Сергей Квон билан суҳбатлашмоқда. УзТАГ фотоси.

Ўзбекистон меҳнаткашлари Араб социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асадни зўр самимият билан кутиб олмоқдалар. Ҳафиз Асад мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Сурия партия-ҳукумат делегациясига бошчилик қилмоқда. Сурия халқининг вакиллари ҳамма жойда азиз дўстлардек кутиб олинмоқда.

Ҳафиз Асад ва унинг ҳамроҳлари 15 апрель куни туш пайтида В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиалида бўлдилар.

Меҳмонлар Ленин мемориалининг залларини зўр иштиёқ билан кўздан кечирдилар. Музейда меҳнаткашларнинг доҳийси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчисининг ҳаёти ва фаолиятини тасвирловчи минг-минглаб экспонатлар бор. Сурия партия ва давлат арбоблари Лениннинг шарқ халқлари ҳаётига жуда катта эътибор берганлигини, партиянинг миллий сиёсатини баён қилувчи ҳужжатларни узоқ вақт кўздан кечирдилар. Совет Ўзбекистони ташкил топганидан буён ярим аср мобайнида босиб ўтган йўлни акс эттирувчи стендлар Ленин ғояларининг бунёдкорлик кучини, совет халқларининг Ильич томонидан чиниқтирилган дўстлигини суриялик меҳмонларга намойиш қилди.

МЕҲМОНДЎСТ РЕСПУБЛИКАМИЗДА

Ҳафиз Асад ҳурматли меҳмонлар дафтарига ўз фикрини ёзиб қолдирди. Ҳафиз Асад Лениннинг ҳаётини, унинг революцион фаолиятини тасвирловчи музей экспозицияси билан танишиб чиқиш имконини берганликлари учун Ленин мемориали ходимларига ташаккур изҳор қилди. «Ленин, — деб ёзади Ҳафиз Асад, — жаҳонда биринчи социалистик давлатни вужудга келтирди. Бу давлат барча озодлик кучларининг тараққиёт, озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган курашининг таянчидир».

Суриялик меҳмонлар музейни томоша қилганларидан кейин Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Улар В. И. Ленин номидаги майдон атрофида қурилган бинолар ансамблини, А. Навоий номли опера ва балет театрини кўздан кечирдилар. Шаҳар раҳбарлари уй-жой кварталлари қурилиши тез суръатлар билан олиб борилаётганлиги тўғрисида ва шаҳар хўжалиги комплекс ривожлантирилаётганлиги ҳақида, Тошкент метрополитени қурилиши ҳақида суриялик дўстларга сўзлаб бердилар.

Ҳафиз Асад шу куни Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида бўлди. Қишлоқнинг неча юзлаб меҳнаткашлари пешвоз чиқиб уни шоду хуррамлик билан кутиб олишди. Азиз меҳмонларни кутиб олиш пайтида одат бўлиб қолган анъанага мувофиқ, колхозчилар дўст Суриянинг Президентига дастурхонда ўзбек диёрининг ноз-неъматларини тутишди.

Колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Г. Хван қизғин суҳбат пайтида хўжаликнинг ишлари тўғрисида хикоя қилди. Бу хўжаликда ўн тўрт миллат вакиллари аҳиллик билан меҳнат қилмоқдалар. Бир йилда ўн бир миллион сўмга яқин даромад олинганлиги, ҳар гектар ердан қирқ центнер пахта ҳосили етиштирилганлиги, деҳқонлар учун икки юз трактор ва элликта пахта териш машинаси етказиб берилганлиги ва бошқа кўп рақамлар партиянинг аграр сиёсати қандай амалга оширилаётганлигини, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини анча юксалтиришни кўзда тутган тўққизинчи беш йиллик топшириқлари қандай бажарилаётганлигини яққол кўрсатиб берди.

Замонавий социалистик шаҳарнинг ҳамма хусусиятларига эга бўлган посёлкани кўздан кечириш колхоз ҳаётини жуда яхши тасвирлаб берди. Меҳмонлар хореография ансамбли репетиция ўтказаётган маданият саройини, колхоз болалар боғчасини бориб кўрдилар. Ҳафиз Асад колхоз бригадаларидан бирида бўлиб, чигит экишни кўздан кечирди. У тракторга ўтириб, уни эгат бўйлаб бошқариб борди.

Ҳафиз Асад колхозчилар билан хайрлашар экан, уларнинг меҳнатида янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари юқори мартабали меҳмон билан бирга бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ҲАФИЗ АСАД ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети 15 апрелда Араб социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда Ҳафиз Асад билан бирга у бошчилик қилаётган Сурия партия-ҳукумат делегацияси ҳайъатига кирган Сурия Араб Республикасининг партия ва давлат арбоблари ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, республика Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, Ўзбекистон ССР министрлари ва республика ҳамда унинг пойтахтининг бошқа раҳбар ходимлари ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Ҳафиз Асаднинг сафарида унга ҳамроҳ бўлган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев ва бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Самимий дўстлик вазиятида ўтган зиёфат вақтида Ш. Р. Рашидов билан Ҳафиз Асад қадаҳ кўтариб, нутқ сўзладилар.

Ш. Р. Рашидов бундай деди: барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Сурия халқига самимий ҳурмат ва дўстлик туйғуларини, унинг исроиллик агрессорлар кирдикорларига қарши Сурия Араб Республикасининг суверенитетини мустаҳкамлаш учун олиб бораётган фидокорона курашн билан бирдамлик туйғуларини изҳор қиладилар. Ш. Р. Рашидов Сурия меҳнаткашларининг ўз мамлакатида прогрессив социал-иқтисодий ўзгаришларни муваффақиятли амалга оширишларини тилади.

Ҳафиз Асад Ўзбекистон диёрида Сурия делегациясини шоду хуррамлик билан кутиб олганликлари учун қизғин ташаккур изҳор қилди ва Совет Иттифоқи ҳамда Сурия Араб Республикаси халқлари ўртасидаги самимий ва дўстона алоқалар ҳар икки давлатнинг бахт-саодати йўлида мустаҳкамланаверади, деб ишонч билдирди, Ўзбекистон халқининг социалистик экономика ва маданиятини янада ривожлантиришда янги, катта муваффақиятларга эришувини тилади.

(ЎзТАГ).

● ШАҲАР КОМСОМОЛИ — 55 ЁШДА

ЁШЛАРНИНГ ЖАНГОВАР АВАНГАРДИ

Кеча Ўзбекистон пойтахти комсомоли Тошкент комсомоли ташкил этилган куннинг 55 йиллигини ва шаҳар пролетариати Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганлигининг 50 йиллигини тантанали равишда нишонлади.

Шонли сана муносабати билан шаҳар комсомол ташкилоти активининг тантанали мажлиси бўлиб ўтди. В. И. Ленин ҳайкалига гуллар қўйилгандан кейин шаҳар партия комитетининг мажлислар залига пойтахтдаги барча районларнинг комсомол ташиклотлари вакиллари, комсомол ветеранлари йиғилишди.

Йиғилиш қатнашчилари олдида Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари М. Умаров доклад қилди.

— Тошкент комсомолининг шонли йўли,— дейди докладчи, — Ватанимизнинг қаҳрамонона тарихи, коммунистик партия ва ишчилар синфининг социализм ва коммунизм ғалабаси учун кураши билан узлуксиз боғланган.

1919 йилда, дунёни кўз кўриб, қулоқ эшитмаган синфий жанглар ларзага келтираётганда, Тошкентда меҳнаткаш ёшлар Социалистик союзи йиғилиши бўлиб, у қуйидагича қарор қабул қилди: «Марказда Бутуниттифоқ Коммунистик Ёшлар Союзи ташкил этилганлиги муносабати билан биз ўзимизни мана шу союзнинг бир қисми ҳисоблаймиз, бизнинг союзимиз Коммунистик Ёшлар Союзи деб аталсин, номи ўзгартирилиши муносабати билан у қайта ташкил этилсин.

Мана шу йиғилишда ишчи ёшлар Коммунистик союзининг Устави, шунингдек, махсус дисциплинар устави қабул қилинди. Москвага ёшларнинг Тошкент ташкилотини тасдиқлашни сўраб телеграмма юборилди.

Тошкент шаҳри комсомолининг бу даврдаги асосий вазифаси ўз сафларига ишчи ёшларни жалб этишдан, партия сиёсатини тушунтиришдан, ёшларни контрреволюцияга қарши курашга жалб этишдан иборат эди. Таркибида ишчи ёшлар 50 процентдан кўпроқни ташкил этган меҳнаткаш ёшларнинг Социалистик союзидан фарқли равишда, янги ташкилотда ишчи ёшлар 90 процентгача етди. Оқ полякларга қарши курашга 3-Бутуниттифоқ сафарбарлиги ўтказилиши муносабати билан Тошкент шаҳар комсомол комитети мурожаат билан чиқди. Унда жумладан шундай дейилганди: «Тошкент ёшлари! Яна ишчилар синфининг лоларанг байроғи остида сафлан ва темир батальон бўлиб меҳнатнинг капиталга қарши курашига қўшил!»

Тошкентда Осипов исёни кунларида шаҳар ёшлари партия ташкилотлари даъвати билан қўлга қурол ушлаб оқ гвардиячиларга қарши курашдилар.

20-йилларда Тошкент комсомоли корхоналарни тиклашга, маҳаллий аҳоли ўртасида саводсизликни тугатишга, хотин-қизларнинг озодлиги учун курашга катта куч сарфлади, қишлоқ хўжалиги асбоб-ускуналарни ремонт қилиш ва қишлоқ хўжалигига янада такомиллашган асбоб-ускуналарни жорий этиш бўйича бригадалар тузди, маҳаллий миллат вакилларидан ишчи кадрлар тайёрланди. Ер-сув ислоҳати ва қишлоқ хўжалигини коллективлаш даврида тошкентлик комсомолларнинг катта группаси партиянинг қишлоқдаги сиёсатини ҳаётга татбиқ этиш мақсадида қишлоқ районларига ишлаш учун юборилди.

Биринчи совет беш йилликлари даврида Тошкент комсомоли «Ташсельмаш» заводи, Тўқимачилик комбинати қурилишида мардонавор меҳнат қилди. Биринчи энергетика қурилишларига оталиқ қилди, шаҳарни ободонлаштирди. Комсомоллар ва ёшларнинг кучи билан Комсомол кўли, А. С. Пушкин номли парк, «Спартак» стадиони қўрилди. Комсомоллар ҳарбий-спорт ишларининг ташкилотчилари бўлдилар, маҳаллий ёшларни армияга тайёрладилар, биринчи аэроклубни ташкил этдилар. Унда ёшлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда учувчилик ва парашютистлик касбларини ўргандилар.

Улуғ Ватан уруши йиллари Тошкент комсомоли таржимаи ҳолидаги энг ёрқин саҳифаларни ташкил этади. Буюк синов йилларида коммунистик партия тарбиялаган совет ёшларининг энг яхши сифатлари намоён бўлди. 1941 йил 26 июннинг ўзида область ва район ҳарбий комиссариатларига Тошкент ишчилари ва хизматчиларидан 1875 ариза тушди.

Уруш йиллари комсомоллар тўқимачилик комбинатида фидокорона меҳнат қилдилар. Бу корхонадан урушнинг дастлабки кунларидаёқ 4 минг тўқувчи, шу жумладан, комсомол комитети секретари Ольга Давидова фронтга жўнаб кетди.

Партия ва комосмол ташкилотларининг ташаббуси билан шаҳар саноат корохналарида фронтга кетганларнинг ўрнини босадиган резерв тайёрлаш бўйича ватанпарварлик ҳаракати кенгайиб кетди. 1941 йил сентябрь ойида Тошкентнинг комсомол активи Ўзбекистон комсомоли ва ёшларига чақириқ билан мурожаат қилиб, уларни «Ўзбекистон комсомоли» номли танк колоннаси ташкил этиш учун маблағ йиғишга даъват этди. Бу ташаббус республика ёшлари томонидан кенг қўллаб-қувватланди.

1966 йил 26 апрелда Тошкентда юз берган табиий офат шаҳар комсомол ёшлари учун етуклик синови бўлди. Зилзиладан сўнгги дастлабки кунлардаёқ шаҳар ёшлари кўчаларни тозалаш ва шикастланган уйларни бузиш ишларида қатнашди. Давлат университети ва педагогика институти студентлари шаҳарнинг барча студентларига чақириқ билан мурожаат қилиб, уларни ёзги каникулларини жонажон шаҳарни тиклаш ишига сарфлашга даъват этдилар. Ҳар йили шаҳар қурилишларида минглаб студенлтар ишлашади. Мана уч йилдирки, шаҳарда студентларнинг ёзги ишларига раҳбарлик қиладиган шаҳар студент қурилиш отряди штаби ишлаб турибди.

Бугунги комсомоллар ўзларининг зарбдор меҳнатлари ва аъло ўқишлари билан Тошкент пролетариатининг жанговор ва меҳнат анъаналарига содиқликларини исботлаяптилар. Шаҳар, район партия комитетлари, партия ташкилотларининг кундалик мадади туфайли комсомол комитетлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини бажариш учун курашда ёшларнинг меҳнат ва жанговор активлигини оширишнинг таъсирчан форма ва методларини топишаяпти.

Ҳозирги пайтда пойтахтдаги 20 мингдан ортиқ йигит ва қиз коммунистик меҳнат бригадаларида ишлаб, шонли меҳнат намуналарини кўрсатишяпти, 16 мингдан ортиқ комсомол меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатида иштирок этаяпти.

— Бугунги кунда, — деди сўзининг охирида М. Умаров.— Биз шуни фахр билан айта оламизки, Тошкент комсомоли ўзининг бутун тарихи давомида ишлари, ғоявий интилиши билан Ленин васиятларига содиқлигини исботлади! Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг олтин юбилейи, ВЛКСМнинг XVII съезди арафасида биз бундан буён ҳам улуғ Лениннинг ғоявий байроғини шараф билан кўтариб борамиз, катта авлоднинг шонли революцион, жанговор ва меҳнат анъаналарини давом эттирамиз деб партия ва комсомолни ишонтирамиз.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

▲ Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгаши ишида қатнашиш учун Совет делегацияси 15 апрелда Москвадан Варшавага жўнаб кетди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев ва бошқалар бор.

Талантлар кўриги

Фрунзе районидаги маданият уйлари ва ишлаб чиқариш корхоналари маданият саройлари бадиий ҳаваскорлик коллективлари кўриги бир неча кун давом этди. Ўзбекистон ССР ва республика Компартияси ташкил қилинганлигининг 50 йиллигига бағишланган бу кўрик бадиий ҳаваскорлик коллективлари сафи ўсишида, уларни маҳорати ошишида яхши омил бўлди.

Халқ талантлари кўрикда партия, Ватан, халқлар дўстлиги, меҳнат ҳақидаги музика асарлари ва қўшиқларни усталик билан ижро этишди. Жюри бадиий ҳаваскорлар ижро этган номерларни ўрганиб, уларга муносиб баҳо берди. Кўрик ғолиблари аниқланди.

кеча

ТЎҚИМАЧИЛИК МАДАНИЯТ САРОЙИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА КЎРИК ҒОЛИБЛАРИНИНГ ҲИСОБОТ КОНЦЕРТИ БЎЛДИ. Унда Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри «Қорақалпоқ сюитаси», тўқимачилар маданият саройи ўзбек халқ рақс ансамбли «Пахта», пойафзалчилар маданият саройи «Патриот» ансамбли, 7-такси парки эстрада оркестри чиқишлари мазмунли бўлди.

Кўрик ғолиблари республика юбилейи арафасида райондаги корхоналар, муассасалар, маҳаллалар ва ЖЭКларда бўлиб, ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

▲ ХОККЕЙ

Очколар тенглашди

Финляндия радиоси ва телевидениеси ходимларининг забастовкаси туфайли кеча совет телетомошабинлари шайбали хоккей бўйича жаҳон ва Европа чемпионатининг икки учрашувини «зангори экран» орқали кўра олмадилар. Уларнинг сабрини синамай учрашувларнинг натижаларини маълум қиламиз. Чехословакия терма командаси Швеция хоккейчиларига 0:3 ҳисобида ютқазиб қўйди. Совет хоккейчилари эса Финляндия терма командаси устидан 6:1 ҳисобида ғалаба қозонишди. Шайбаларни Михайлов, Ляпкин, Капустин, Якушев — иккита ва Анисин киритдилар.

Шундай қилиб турнирда ҳозир командаларнинг аҳволи қуйидагича:

ЧССР	7	43—10	12
СССР	7	41—16	12
Швеция	7	22—16	7
Финляндия	7	21—27	6
Польша	7	17—38	3
ГДР	7	13—50	2

Бугун чемпионатда ЧССР терма командаси ГДР хоккейчилари билан, СССР терма командаси Польша хоккейчилари билан ўйнайди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Планетамизнинг ҳамма қисмида Чилидаги фашист ҳарбий хунтасининг жиноятларига қарши норозилик кучайиб бормоқда. Чет мамлакатларнинг меҳнаткашлари Чили халқининг мардонавор кураши билан бирдамлик туйғуларини изҳор қилмоқдалар, мамлакатдаги қонли террор тўхтатилсин, Чили Компартиясининг бош секретари Луис Корвалан дарҳол озод қилинсин, деб талаб этмоқдалар.

ПРАГА. Остравадаги К. Готвальд номли Витковице металлургия ва машинасозлик комбинатининг ишчилари ҳамда хизматчилари Чилидаги ҳарбий хунтанинг жиноятларига қарши норозилик хатига ўн минг имзо чекдилар.

Улар коллектив суратда ёзилган ана шу хатда Чили Компартиясининг бош секретари Луис Корвалан дарҳол озод қилинсин, Чили демократларини таъқиб этиш тўхтатилсин, мамлакатда қонунчилик тиклансин, деб талаб этадилар.

Чехословакия Тинчлик комитети кейинги кунларда республиканинг ҳамма қисмидан неча юзлаб резолюция, хат, телеграмма олди. Чехословакия Социалистик Республикасининг меҳнаткашлари бу резолюция, хат ва телеграммаларида Чилидаги фашист ҳарбий хунта авж олдириб юборган қонли террорга қарши норозилик билдирадилар.

БОГОТА. Чили ҳарбий хунтаси Сальвадор Альенде тарафдорларининг мамлакатдан чиқиб кетишига қаршилик кўрсатмоқда. Шу муносабат билан Колумбия ҳукумати Чилидаги ўз элчихонасига Чили ҳарбий хунтасининг ташқи ишлар министрлигига қатъий норозилик билдириш ваколатини берди. Колумбиянинг бу ерга келган Чилидаги элчиси Хуан Фернандес журналистлар билан суҳбатда шу тўғрида хабар берди.

ЛОНДОН. Англия ўзининг кемасозлик корхоналарида С. Альенде бошлиқ Халқ бирлиги ҳукуматининг буюртмаси билан қурилган фрегат ва иккита сув ости кемаси Чили ҳарбий хунтасига етказиб бермаслиги керак. Лейбористлар партиясидан парламент аъзоси бўлган Деннис Скиннер умумпалатасида сўзлаган нутқида ҳукуматни шунга даъват этди.

(ТАСС).

ЙИЛЛИК ПЛАН—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Мажбуриятлар изидан

Киров райони *Собир Раҳимов райони*

ҚАТТА МАРРАДАН ЎТИЛДИ

№№	КЎРСАТКИЧЛАР	Киров райони 1974 йил январь—март	Киров райони 1973 йил январь—март	Собир Раҳимов райони 1974 йил январь—март	Собир Раҳимов райони 1973 йил январь—март
1.	Маҳсулот реализацияси	103,2	101,4	103,5	104,5
2.	Пландан ташқари реализация (минг сўм ҳисобида).	1290	524	1224	1466
3.	Реализация ҳажмининг ўсиши (процентларда)	107,6	97,3	111,0	116,8
4.	Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши (процентларда)	98,0	98,6	113,7	114,6
5.	Меҳнат унумдорлиги (процентларда)	100,6	102,7	109,1	102,9
6.	Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати (процентларда)	97,8	95,2	114,3	109,3
7.	Меҳнат унумдорлиги ҳисобига ишлаб чиқаришнинг ўсиши (процентларда).				
8.	Таннархни арзонлаштиришдан келган фойда (минг сўм ҳисобида)	—	—	100	66,4
9.	Планни бажара олмаган корхоналар сони	+20	+99	—136	—64
	а) маҳсулот реализацияси бўйича берилмаган минг сўм ҳисобида	—	—	1	2
	б) меҳнат унумдорлиги бўйича корхоналар сони	—	—	82	96
	в) таннарх бўйича корхоналар сони	2	1	2	4
	г) камомадга йўл қўйилди (минг сўм ҳисобида)	4	5	4	5
10.	Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бўйича корхоналар сони	147	176	29	37
	б) меҳнат унумдорлиги бўйича корхоналар сони	2	2	3	5
11.	Маданий-маиший маҳсулот ишлаб чиқариш планга нисбатан процент ҳисобида.	3	3	4	4
12.	Маданий-маиший ишлаб чиқаришнинг ўсиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан процентларда	105,6	93,9	102,7	95,7
13.	Капитал қурилиш (марказлашган молиявий манбаларнинг 1974 йилнинг январь ва февраль ойидаги кўрсаткичлари)	136,8	121,4	116,4	119,0
	а) планга нисбатан процент ҳисобида				
	б) фойдаланишга топширилган турар жой (минг кв. метр)	122	66	117	99,9
14.	А. Девятова ва Л. Казанцева ташаббуси бўйича мусобақалашаётганлар сони	—	—	—	—
		4200		6,5 мингдан зиёд	
15.	1975 йил ҳисобига ишлаётганлар сони	1324		1200 дан зиёд	
16.	Шахсий беш йиллигини бажарганлар сони	151		648	

«КПСС Марказий Комитети халқ хўжалигининг барча соҳалари ишчиларини социалистик мусобақага алоҳида эътибор бериш, меҳнат унумдорлигини ошириш, жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш бўйича социалистик мусобақага алоҳида эътибор беришга чақиради».

Киров ва Собир Раҳимов районн меҳнаткашлари шу йил февраль ойида ўзаро мусобақа ҳақидаги шартномага қўл қўйишаётганларида КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидаги айнан мана шу кўрсатмаларини назарда тутишганди. Бир квартал ортда қолди, мана бугун Ўзбекистон пойтахтидаги ўзаро мусобақалашаётган икки район индустриясининг хўжалик иқтисодий фаолиятига якун ясаш мумкин.

Районларнинг саноат коллективлари йиллик планни 20 декабрда бажариш мажбуриятини олишган. Бунда кировликлар топшириқдан ташқари 5 миллион сўмлик, Собир Раҳимов районн меҳнаткашлари эса, 6 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш мажбуриятини олдилар. Мажбуриятларнинг бу, энг муҳим пунктларидан бири қандай бажариляпти? Киров райони индустрияси пландан ташқари 1 миллион 290 минг сўмлик, Собир Раҳимов райони эса, 1 миллион 224 минг сўмлик буюм реализация қилди. Бу катта ишдир.

Бунда Собир Раҳимов районида маҳсулот реализация қилиш ҳажми ўтган йил шу даврдагига нисбатан ўндан бир қисмга ортди. Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати эса, 114,3 процентни ташкил қилди.

Шу билан бирга, бу районда экскаватор ремонти заводи (директор Р. Ҳасанов, партия бюроси секретари Г. Петухов) квартал планини бажара олмади. Республиканинг сув хўжалиги ва мелиорация ташкилотларига 82 минг сўмлик кам маҳсулот етказиб берилди.

Январь-февраль ойларида ипак йигирув, кўн-галантерея фабрикалари, «Геологоразведка» заводи, 14-рельс пайванд қилиш поезди маҳсулот таннархининг қимматлашиб кетишига йўл қўйдилар.

Киров районидаги бир қатор корхоналар — «Узбексельмаш», минерал сувлар заводларида, «Сигнал» ишлаб чиқариш-техника бирлашмасида, трикотаж фирмасида, товар маҳсулот ишлаб чиқаришда план таннархи ошириб юборилди. Моддий маблағларни ортиқча сарфлаб юбориш катта миқдорни — 147 минг сўмни ташкил этди.

Мусобақалашаётган районлар шартномада белгиланган кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш бўйича мажбуриятларини шараф билан бажараяптилар. Масалан, Киров районида кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш ўтган йил билан солиштирганда, қарийб учдан бир қисмдан кўпроққа ортди. Бу ерда ўйинчоқлар, совғалар, электр плиткалар каби буюмларни ишлаб чиқариш бирмунча кўпайди. Собир Раҳимов районида товарлар ассортименти анча янгиланди.

Мусобақалашаётган районларда шахсий беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш ҳаракати кенгайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда Киров ва Собир Раҳимов районларида 11 мингга яқин ишчи А. Девятова ва Л. Казанцевадан намуна олиб мусобақалашмоқда.

Бу, сўзсиз, 1974 йил учун икки томон тузган шартномада белгиланган мажбуриятларнинг муваффақият билан бажарилишида муҳим роль ўйнайди.

2-тикувчилик фабрикасининг меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи йилида аҳолига кўплаб сифатли, кийим-кечаклар етказиб беришга аҳд қилганлар. Сиз бу суратда ана шу фабриканинг илғорларидан бир группасини кўриб турибсиз. (Чапдан) цех мастери М. Аминова, тикувчи Б. Шоназарова, ва М. Одиловалар.

И. Шонниёғомов фотоси.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармони

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА ЎЗБЕКИСТОН ССРДАН САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИ СОСТАВИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми «СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги Низом»нинг 47, 48 ва 49-моддаларига мувофиқ қарор қилади:

Ўзбекистон ССРдан СССР Олий Советининг Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссиялари жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлар жамиятлари ҳамда коллективларининг қуйидаги вакилларидан иборат составда тасдиқлансин:

ТОШКЕНТ ШАҲРИ БЎЙИЧА:

115 — Тошкент — Ленин — Сайлов округи

Округ сайлов комиссиясининг раиси **Ашрапова Муқаддам** — Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент медицина институти профессор-ўқитувчилари ва студентларидан.

Округ сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Щербаков** Алексей Иванович — Тошкент шаҳар Ҳамза район коммунистик ташкилотидан.

Округ сайлов комиссиясининг секретари **Холматов** Ҳамид Ҳолматович — Тошкент фармацевтика институти коммунистик ташкилотидан.

Округ сайлов комиссиясининг аъзолари:

Бекжонов Сотим — «Главстройиндустрия»нинг Тошкентдаги 1-тажриба-механика заводи коммунистик ташкилотидан.

Гаранина Татьяна Ивановна — Тошкент каноп фабрикаси ишчилари, инженер-техник, ходимлари ва хизматчиларидан.

Дикарева Татьяна Тимофеевна — Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Тошкенткабель» заводи касаба союз ташкилотидан.

Исмоилов Пўлат Жуманович — «Союзхлопкомаш» бирлашмаси Тошкент машинасозлик заводининг касаба союз ташкилотидан.

Карабанова Мария Михайловна — Тошкент шаҳар телефон тармоги ходимлари коллективидан.

Курапатова Татьяна Сергеевна — Офсет босма фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Мирзаев Жўра Тўрабоевич — Тошкент 1-уйсозлик комбинати йирик панелли уйсозлик заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Савченко Иван Николаевич — Тошкент химия-фармацевтика заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизмачиларидан.

116-Тошкент — Чилонзор Сайлов округи

Округ сайлов комиссиясининг раиси **Акрамхўжаев** Обид Муродович — Ўзбекистон ССР Геология министрлиги Геология, нефть ва газ конлари қидирув илмий-тадқиқот институти коммунистик ташкилотидан.

Округ сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Хўжаева** Санобар Аҳроловна — Тошкент шаҳар Фрунзе район коммунистик ташкилотидан.

Округ сайлов комиссиясининг секретари **Широковская** Людмила Николаевна—Тошкент шаҳар Сергели район маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союз ташкилотидан.

Округ сайлов комиссиясининг аъзолари:

Бадзин Анатолий Викторович — Тошкент 5-таксомотор парки касаба союз ташкилотидан.

Ибженко Лидия Васильевна — Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинати 1-йигирув-тўқув фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Ильина Любовь Семеновна — Тошкент заргарлик заводи ишчилари инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Каримова Гулгина —Тошкент сут комбинати комсомол ташкилотидан.

Маляренко Виктор Иванович — «Таштекстильмаш» заводи коммунистик ташкилотидан.

Рикичинский Андрей Андреевич — Тошкент шаҳар пассажирларни ташиш тресги 4-автобус парки коммунистик ташкилотидан.

Тўлабергенова Гулжаҳон Ўрозалиевна — Тошкент шаҳар Сергели 1-тикувчилик фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Турдиалиев Абдували Манонович — Тошкент резина-техника буюмлари заводи комсомол ташкилотидан.

117—Тошкент — Октябрь Сайлов округи

Округ сайлов комиссиясининг раиси **Абдуллаева** Холбуби Рўзиевна— Ўзбекистон ССР автомобиль йўллари қурилиши ва эксплуатацияси министрлиги коммунистик ташкилотидан.

Округ сайлов комиссияси раисининг ўринбосари—**Викторов** Анатолий Евгеньевич—Тошкент шаҳар Собир Раҳимов район коммунистик ташкилотидан.

Округ сайлов комиссиясининг секретари — **Раззоқов** Руфат Маннонович — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Экономика институти ходимлари коллективидан.

Округ сайлов комиссиясининг аъзолари:

Азимова Шоира — В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети комсомол ташкилотидан.

Берлинов Константин Федорович — полиграфкомбинат касаба союз ташкилотидан.

Герасимова Любовь Евгеньевна — Тошкент полиграфия комбинати касаба союз ташкилотидан.

Ғиёсов Илёсиддин Фахриддинович — Тошкент чинни заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Ғуломов Хикматулла Ғуломович — Тошкент марказий телеграфи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Злобина Валентина Михайловна — «Жилстрой» тресги комсомол ташкилотидан.

Перова Татьяна Николаевна — «Главташкентстрой», «Строймеханизация» тресги ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Ҳолмуҳамедова Шоира Умаровна — Тошкент трикотаж фабрикаси комсомол ташкилотидан.

Бир саволга олти жавоб

БОҒЛАР МАВСУМГА ТАЙЁРМИ?

БУГУНГИ КУНДА ШАҲРИМИЗДА 14 МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗГА ХИЗМАТ КЎРСАТМОҚДА. БИЗ ПОЙТАХТИМИЗДАГИ ОЛТИТА МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ БОШЛИҚЛАРИДАН ПАРКЛАРНИНГ МАВСУМГА ШАЙЛИГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА РЕСПУБЛИКА КОМПАРТИЯСИНИНГ ЯРИМ АСРЛИК ЮБИЛЕЙИ НИШОНЛАНАДИГАН БУ ЙИЛДА ҚАНДАЙ ИШЛАР АМАЛГА ОШИРИЛАЖАГИНИ СЎЗЛАБ БЕРИШНИ ИЛТИМОС ҚИЛДИК.

Ҳамма қулайликлар мавжуд

РАҲИМ ТЕШАБОЕВ, ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ ДИРЕКТОРИ.

Боғимиз 69 гектар ерга жойлашган бўлиб, шундан 9 гектарини кўл ташкил қилади. Кўлга сув қуйиб юбордик. Юбилей йилида истироҳат боғимиз янада кўркам бўлиши учун беш минг туп яшил тўсиқлар, 1,5 минг туп дарахт, 500 туп атиргул ва 30 гектар ерни чопиб, кўмкўк бўлиб ўсиб турадиган ўтлар экдик ва 5 минг погонметр ирригация шохобчаларини тозаладик. Боғда ўз парникимиз мавжуд. Парникда парвариш этилаётган 800 минг дона кан, гран, сальвия, кўп йиллик ва бир йиллик гуллар бугунги кунда кўчириб экишга тайёр. Ҳамма дарахтларнинг тагини юмшатиб, оқлаб қўйдик. Ана шу ишларни бажаришда бизга халқ хўжалиги институти, маданият министрлиги ходимлари ва райондаги 82, 84, 90, 120-мактабларнинг ўқувчилари ёрдам беришди. Улар фақат шанба ва якшанба кунлари ҳашарга чиқиб қолмасдан, ҳаво очилган кундан тўла фойдаланиб, ҳар куни шу ерда бўлишди.

Боғимиздаги яшил театр, кураш майдони, қайиқ станцияси, турли аттракционлар билан биргаликда 250 скамейка тўла ремонтдан чиқарилиб, бўяб қўйилди. Дам олувчилар ихтиёрида бу йилдан бошлаб 35 та қайиқ ёнига яна 30 та янги қайиқ келиб қўшилди. «Дўстлик» теплоходи ҳам тўла ремонтдан чиқарилди.

Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг олтин тўйи нишонланадиган юбилей йилида боғимиз ходимлари бутун республикадаги маданият ва истироҳат боғларига қарата 50 йиллик муносабати билан мурожаат қабул қилишди. Улар бу мурожаатларида республикамиздаги ҳамма маданият ва истироҳат боғи ишчиларини Ўзбекистоннинг ярим асрлик юбилейини меҳнатда катта ютуқлар билан кутиб олишга чақиришади. Шуни айтиш керакки, боғимиз «Ғалаба» маданият ва истироҳат боғи билан мусобақадош. Бундан ташқари, биз боғнинг ўзидаги объектларни бир-бири билан ўзаро мусобақасини уюштирганмиз. Масалан, кураш майдони аттракцион билан, кўкаламзорлаштирувчилар ободончилик ходимлари билан мусобақадош. Ҳар ойда биз мусобақага якун ясаб ғолибларга боғнинг вимпели, кўчма Қизил байроғи билан пул мукофотини топширамиз.

Ҳар ойда боғимизда турли мавзуларда кечалар бўлиб туради. Масалан «Корхона куни» деб номланган кечамизда шаҳримиздаги корхоналарнинг энг илғор ишчилари дам олувчилар билан суҳбатда бўлишади, «Областлар куни» деб номланган учрашувимизда эса Жиззах, Тошкент, Фарғона, Андижон областларининг илғорлари ўзларининг меҳнатда эришган ютуқларини махсус ташкил қилинган кўргазмаларда намойиш қилишади. Бу йил ҳам биз навбатдаги XVII «Дўстлик карнавали»ни ўтказмоқчимиз. 14, 15 сентябрь кунлари бўлиб ўтадиган бу ажойиб кечамизга ҳозирданоқ тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. «Қани қизлар, бўш келманг» деган кечамиз ҳамиша ҳамшаҳарларимиз диққатини жалб қилган. Бу йил ҳам биз ана шундай учрашувни ўтказмоқчимиз.

36-ёзги мавсумини бошлайдиган маданият ва истироҳат боғимиз 21 апрель куни катта оммавий сайл билан ҳамшаҳарларимизни қабул қилади. Уларни кўнгилдагидек дам олишлари учун бугунги кунда боғимизда ҳамма қулайликлар мавжуд.

Янада кўркам бўлади

Аҳад МИРЗАЕВ, «ҒАЛАБА» МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИНИНГ ДИРЕКТОРИ.

Биз боғимизни В. И. Лениннинг туғилган кунининг 104 йиллиги кунида — «Ленин доим биз билан» деган тема билан очамиз. Юбилей йилида боғимизда кўп ишлар қилинади. Масалан, 80 ўринли аттракцион, кичкинтойлар учун мўлжалланган 20 ўринли кордин. «Прогресс» деб номланган янги катер улар ихтиёрида бўлади. Германия Демократик Республикасидан келтирилган 30 та люминесцент чироқлар Қаҳрамонлар аллеясини кечқурун ҳам худди кундуздагидек ёп-ёруғ қилиб туради. Бу аллеяни бу йил биз қайтадан ремонт қилиб, у ерга баъзи бир ўзгартиришлар киритдик.

—Бу йилги кўкаламзорлаштириш ойлигида 15 мингдан ортиқ яшил дарахт ёнига яна 300 та манзарали дарахтлар келиб қўшилди, шундан 250 таси чинорлардир. Яшил тўсиқлардан 1400 та ўтқаздик. Бундан ташқари, истироҳат боғимизда кўплаб ранг-баранг райҳонлар экаяпмиз. Улар ўзининг хушбўйлиги билан дам олувчиларни мафтун қилади. Бу ишларни бажаришимизда бизга ишчиларимиздан Ж. Файзиев, О. Ирисбеков, Ю. Жуманиёзовлар билан биргаликда алоқа институти, ҳисоб-кредит техникуми, медицина билим юрти ва районимиздаги 12, 70-мактаблар яқиндан ёрдам кўрсатишди. Ҳар куни 100 дан ортиқ ҳашарчи боғ территориясини тозалаб, ариқларни сув оқишга шай қилиб қўйишди.

Киров районида жойлашган маданият ва истироҳат боғимизда 9 майда ўтказиладиган Совет Армиясининг фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонилган кунга бағишлаб қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Вақт кутиб турмайди

Ҳабибулла ҲАКИМОВ, ПУШКИН НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ ДИРЕКТОРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ.

Биз Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг ярим асрлик тўйига бағишлаб боғимизда қилинадиган ишларнинг перспектив планини тузиб чиқиб, уни брошюра ҳолида нашр қилдирдик. Китобнинг муқовасига 15 та республиканинг байроқлари туширилган. Боғни — 21 апрель — якшанба куни очишни мўлжаллаяпмиз. Лекин тантанали очилиш маросими эса, эртасига В. И. Лениннинг туғилган кунининг 104 йиллиги кунида бўлади.

Бу йилги кўкаламзорлаштириш ойлигида 300 туп дарахт, 1000 дона яшил тўсиқлар ва ҳар хил гуллар ўтқаздик. Ҳозир ёзги эстрада, танца майдони, болалар майдони, мороженое ва сув павильонлари тўла ремонтдан чиқарилди. Бундан ташқари, боғимиздаги ҳамма чироқлар янгиланди ва 20 та янги скамейка келтирилди. Шуни айтиш керакки, баъзи бир ташкилотлар ҳалигача ўзлари оталиққа олган ишларни бажарганликлари йўқ. 32-қурилиш бошқармаси боғимизга бетон ариқчалар ўрнатиши керак эди. Агрегат заводи марказий дарвозани ремонт қилиб бериши, Мармар заводи ишчилари эса, ҳамма зинапояларни тўла ремонтдан чиқаришлари лозим эди. Лекин ҳанузгача бу корхоналар иш бошлашгани йўқ. Боғимизни ободонлаштиришда хизматчиларимиздан Ш. Шоқамбаров, А. Мансуров, Ф. Абдуллахонова, Ҳ. Саъдуллаевалар билан биргаликда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Нашриётлар, полиграфия, китоб савдоси давлат комитетининг ремонт қурилиши бошқармасини В. Гусев бригадирлик қилаётган ишчилари бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

Файзли ва чиройли

Рустам УМАРОВ, КИРОВ НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ ДИРЕКТОРИ.

Бу йилги кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ойлигида биз 700 та дарахт, 3 мингга яқин яшил тўсиқ ва 850 та атиргул ўтқаздик. 13 гектарлик боғимизнинг беш гектарига кўмкўк бўлиб турадиган ўтлар экдик. Бу ишларни бажаришда бизга районимиздаги педагогика институтининг филология факультети, 85—ҳунар-техника билим юрти, Абдулла Қаҳҳор маҳалласи, 87, 118-мактаблар билан биргаликда, тўқимачилик комбинати, «Таштекстильмаш» ишчилари яқиндан ёрдам кўрсатишди.

Боғимиз ҳамшаҳарларимизни 21 апрелда — «Ўзбекистон қуёш ва баҳор ўлкаси» деган тема билан қабул қилади. Бунда 40 га яқин ташкилотлар қатнашиб, улар ўзларининг меҳнатда эришган ютуқларини кўргазмада намойиш этишади. Бундан ташқари, Наврўз байрами кечасида фан арбоблари, ўқитувчилар, меҳнат илғорлари, атрофимиздаги 14 маҳалла вакиллари иштирок этишади.

10 йилдан бери боғимиздаги кўл сувсиз ётарди. Бу йилдан бошлаб, уни сув билан тўлдириш имконияти яратилди. Юбилей йилида «Сатира ва юмор» аллеясини ташкил қилаяпмиз. Кичкинтойларимиз учун янги тўгараклар очяпмиз. Булардан бири болалар қўғирчоқ театрининг ҳаваскорлик тўгарагидир.

Кичкинтойларимизни қувонтирамиз

Аҳад ИБРОҲИМОВ, ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ ДИРЕКТОРИ ЎРИНБОСАРИ.

Боғимиз бугунги кунда ҳам ҳамшаҳарларимизга маданий хизмат кўрсатмоқда. Об- ҳаво қулай келганлиги ишларимизни муддатидан олдин тугатиш имкониятини яратди. Скамейкаларни ва бошқа керакли ускуналарнинг ҳаммаси ремонтдан чиқарилиб, бўяб қўйилган. Лекин боғнинг мавсумий очилишини 21 апрель куни ўтказамиз. Юбилей йилида биз кўплаб манзарали дарахтлар ёнига яна 200 туп дарахт ўтқаздик. Бундан ташқари, бу йил «Ромашка» деган аттракцион кичкинтойларимиз ихтиёрида бўлади. Прокат пунктимизда велосипед ва машиналар, мавжуд. Боғимизда ҳар хил аттракционлар бор. Уларнинг ҳаммаси фойдаланишга тахт қилиб қўйилди. Бундан ташқари, фарзандларимиз мўғул оти қўшилган аравачага ўтириб, боғимизни сайр қилишлари, 8 гектарлик кўлда қайиқ учишлари ва ўйинчоқ, балиқларни қармоқлари билан тутишлари мумкин. Кичкинтойларимизнинг энг севимли жойларидан бирига айланган Ленин районига қарашли маданият ва истироҳат боғимизда бир кунда мингга яқин ҳамшаҳарларимиз дам олишади.

Боғимизда 7 та тўгарак ишлаб турибди. Уларнинг ҳар бирида 40 га яқин кичкинтой шуғулланади. Лекин фарзандларимизнинг машғулотларини мунтазам равишда ўтказиш учун ҳеч қандай шароит йўқ. Биз бу ҳақда

Бу ахлат уюмлари Киров номли боғ идорасининг рўпарасида дилни хира қилиб ётибди.

тегишли ташкилотларга кўплаб арз қилдик. Лекин улар ҳанузгача бу ишга панжа орасидан қараб келишмоқда.

Халқ қўғирчоқ театримиз шаҳримизда ўтказилган кўрикда биринчиликни олган.

Ҳамшаҳарларимиз ихтиёрида

Людмила Николаевна НОВИКОВА, КОМСОМОЛ 40 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИНИНГ ДИРЕКТОРИ:

Боғимизни 1967 йилда комсомоллар қуришган. Бу ерда асосан чилонзорликлар дам олишади. Бу йилги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлигида 1,5 минг туп дарахт, 3 минг дона яшил тўсиқ экдик. Мавсумимиз 20 апрель куни очилади. Биз шу куни 7 жуфт келинкуёвни таклиф қилганмиз. Улар карнай ва сурнайлар олқишида ёшлар аллеяси бўйлаб юришиб, махсус ерларга гул уруғлари сепишади. Шундан сўнг булар биринчи бор фойдаланишга топширилаётган «Автодром», «Сатурн», «Бегунок», каби турли хил аттракцион ўйинлар ёнига келишиб, лентани қирқишади.

Боғимиз 14 гектарни ташкил қилади. Шундан беш гектари кўлдир. Кўл ёнида янги спорт майдончаси ташкил қилдик. Бу ерда 8 та стол тенниси билан бирга волейбол ва баскетбол ўйнайдиган майдончалар бўлади. Боғимизда бир кунда 15 минг киши дам олиши мумкин. Уни янада кўркам қилишда ишчиларимиздан И. Расулов, С. Мирзаев, Е. Коференлар билан биргаликда 9 ҳунар-техника билим юрти, ва райондаги 162, 183-мактаблар ҳашарга чиқишаяпти. Бу йил «Чилонзор» ресторанига қарашли мороженое, сув сотадиган ва иссиқ овқатлар билан дам олувчиларни таъминлайдиган 200 ўринли ошхона очилади.

РЕДАКЦИЯДАН: биз истироҳат ва маданият боғларини айланганимизда Пушкин, Киров ва «Комсомол 40 йиллиги» боғларида мавсум очилишига тўрт кун қолишига қармасдан, ҳали ҳам ремонт ишлари тўла бажарилмаганини кўрдик. Пушкин номли боғда йўлкалар, зинапоялар, аттракционлар ремонтсиз ётибди. Киров номли боғ территориясида тўп-тўп ахлат уюмларини учратдик. Бу ерда ҳам ремонт ишлари ўлда-жўлда. Биз худди шундай манзарани «Комсомол 40 йиллиги» боғида ҳам кўрдик. Боғнинг тўртинчи квартал томони чиқиндиларга тўла. Бунинг устига бу қандай боғ эканлигини билдириб турувчи ҳеч қандай вивеска йўқ.

Боғларни қўл учида ремонт қилиб мавсумга тайёрлайдиган, соҳта баҳона билан очиш асло ярамайди. Бу ўз-ўзини алдашдан, маданият боғларига келувчи ҳамшаҳарларимиз дидини ранжитишдан бошқа нарса эмас. Бу истироҳат ва маданият боғлари раҳбарлари танқиддан тўғри хулоса чиқариб тезлик билан ремонт ишларини туғаллашлари керак. Акс ҳолда улар дам олувчилар олдида уялиб қолишади. Ҳамшаҳарларимиз ва меҳмонларга маданий хизмат кўрсата бошлайдиган боғларимиз ҳар томонлама кўркам ва озода бўлиши керак.

Раҳматулла ФАЙЗУЛЛАЕВ, махсус мухбиримиз.

СУРАТДА: «Ғалаба» боғининг бугунги кўриниши.

В. И. Ленин номли республика пионерлар саройининг «Юлдуз» ансамбли ўзининг ранг-баранг номерлари билан ёш томошабинлар олқишига сазовор бўлмоқда.

СУРАТДА: ансамбль қизлари замонавий лирик рақсни ижро этишяпти.

С. Маҳкамов фотоси.

СССР рақамларда

«Статистика» нашриёти марказий статистика бошқармаси тайёрлаган «СССР 1973 йилги рақамларда» деган қисқача статистик тўпламни босиб чиқарди.

Тўпламда 1973 йилда, беш йилликнинг ўтган уч йилида СССР халқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисидаги маълумотлар, шунингдек 1913, 1940 йил ҳамда баъзи бир бошқа йиллар билан таққосланган маълумотлар бор. Тўпламда иттифоқдош республикалар бўйича энг муҳим кўрсаткичлар келтирилган.

Тўпламга социалистик мамлакатлар экономикаси ва маданияти ривожини кўрсатувчи айрим маълумотлар ҳам киритилган. Совет Иттифоқи экономикаси ва маданиятининг ривожи АҚШ ва бошқа капиталистик мамлакатларнинг шу соҳадаги кўрсаткичлари билан таққосланган.

(ТАСС).

ИЗЛАНИШ

(Ҳаваскорлар ҳикоялари ҳақида)

ИЖОДКОР меҳнатини, унинг иш жараёнини аккумуляторга қиёс қилишлари бежиз эмас. Ёзувчи ҳар доим атрофида рўй бераётган воқеаларни кузатиб боради. Бўлажак асар қаҳрамонларини хотирасида сақлаб қолади. Деталлар излайди, воқеа ва ҳодисаларнинг ижтимоий моҳиятини ахтаради. Худди аккумуляторда зарядлар тўпланиб, ток пайдо бўлиб, чироқ ёнганидек ёзувчининг қалб ва ақл призмасида ҳам воқеалар йиғилиб-йиғилиб бориб асарга айланади. Қаламкаш ўзи кузатган ва ҳис қилган ҳодисалардан ижтимоий хулосалар чиқаргач, буларнинг ҳаммасини китобхон билан ўртоқлашгиси келади. Бу истак талаб даражасига айланганида асар дунёга келади.

Шу жиҳатдан қараганда, қаламкашнинг кундалик изланишлари ғоят муҳим аҳамият касб этади. Ёзувчининг кузатиш қобилияти қанчалик кучли бўлса, унинг асарлари ҳам шунчалик ёрқин, ўқувчи хотирасида узоқ сақланиб қоладиган бўлади. Бундай кузатиш эса вақт ўтиши билан чуқурлашиб боради. Шунинг учун ҳам қаламкашнинг дастлабки асарларидан унинг ҳаётни қай даражада синчковлик билан кузатаётганини англаш қийин эмас. Ҳаваскор қаламкаш Баҳодир Ёқубовнинг редакциямизга йўллаган машқ ҳикояларида китобхоннинг кўз ўнгига ялт этиб келадиган ҳолатлар оз эмас. Унинг «Ўн саккизинчи апрель» ҳикоясида шундай воқеа ҳикоя қилинади. Бир йигит кунлардан бирида шаҳардаги боғда ўтириб, бир қизни учратиб қолади. Қиз нарироқдаги скамейкага бориб ўтиради. Шу пайт иккита йигит келиб бояги қизга шилқимлик қилади. Мана шу ўринда қаламкаш қаҳрамон тилидан ҳикояни шундай давом эттиради. «Шилқим йигитлардан жаҳлим чиқиб юрагим типирчилай бошлади. Мен қизга ачиниб унга қандай ёрдам қилсам экан, деб ўйлаб қолдим. Муштлашмоқчи бўлсам, менингдек нимжон йигитни иккови бир уриб сулайтиради...» Қаламкашнинг муваффақияти шундаки, бу ўринда у кўп марта қўлланган усулдан қочган. Агар бош қаҳрамон иккала шилқим билан шердек олишиб кетганини тасвирласа, биринчидан, эски қолип яна қайтарилган бўлур эди. Иккинчидан эса, бу воқеага ўқувчи ишонмасди. Қаламкаш бош қаҳрамоннинг нимжонлигини, шу вазиятда чўчиб турганлигини, аммо ўзини йўқотиб қўймаганини тасвирлаб, ҳикоянинг ишонтириш қобилиятини оширган.

Ҳикояда бундай ишончли деталлар кўп. Воқеа маълум бир ерга етгунча ўқувчи Лобар билан Умиднинг ҳатти-ҳаракатларига ишониб боради. Фақат Лобарнинг ўтмиш муҳаббати ҳақидаги ҳикояси ёлғонга айланиб қолган. Маълум бўлишича, қиз илгари ўз қўшниси бўлмиш йигитни яхши кўрар экан. Йигит Хоразмга қурилишга кетганида қиз бўлғуси қайнонасидан тез-тез хабар оладиган бўлибди. Бунинг сабабини суриштирган қўшниларига ва ота-онасига мен ўша йигитнинг хотиниман, деб эълон қилибди. Кейин эса, йигит қурилишда рўй берган бахтсиз ҳодисада жасорат кўрсатиб, ҳалок бўлибди. Қизнинг Умидга айтиб берган бу ҳикояси кишини ишонтирмайди. Бунинг устига, бу воқеаларнинг ҳаммаси маълум бир мақсадга хизмат ҳам қилмайди.

Шу қаламкашнинг «Мазасиз умр» деган ҳикоясида ўқувчини ишонтирадиган, унинг қалбида туйғу уйғотадиган ўринлар бор. Фарида исмли аёл санъаткорлигига, рақс тушишига халақит бермасин деб она бўлишдан воз кечади. Эри уни ташлаб кетади. Ҳикоя охирида Фарида Гулнора деган дугонасиникига меҳмонга боради. Гулнора уни эри билан таништиради. Қаламкаш бу ҳолатни шундай тасвирлайди. «Ичкаридан бир ярим ёшлардаги дўмбоққина бола чиқиб, Фаридани кўриши билан отасининг орқасига яшириниб, унинг оёқларини қучоқлади.

— Қўрқма, холанглар-ку, — деди Ўктам болага. — Ҳеч кимдан тортинмасди, нимагадир сиздан ётсираяпти.

Нораста боланинг тортиниши, Ўктамнинг шунчаки айтган гапи Фариданинг жисмига яна титроқ олиб кирди... Фарида ўзини чалғитиш учун хонага разм солди. Хона деворлари беҳи рангига бўялган бўлиб, жиҳозлар оддийгина, эскироқ нусхадаги телевизор, йиғма диван, болалар караводи, китоблар билан тўлдирилган арзонроқ жовон ҳамда стол ва стуллардан иборат эди. Деразага яқин жойда эса қандайдир қизил гуллаган ўсимлик қўйилган...» Бу ҳолат ва картина ўқувчи кўз ўнгига дарров келади. Ҳикояда шунга ўхшаш деталлар оз эмас. Лекин, қаламкашнинг камчилиги шундаки, у ўзича янгироқ бир фикр айта олмаган. Саид Аҳмаднинг «Алла» сарлавҳали ҳикоясида худди шунга ўхшаш ҳолат ва воқеа ғоят жозибали акс эттирилгани китобхонларнинг хотирасида бўлса керак. Албатта, бир мавзуга иккинчи марта қайтиб бўлмайди, деган қоида йўқ. Лекин қандай мавзуга ёндошилмасин, унинг янги бир қиррасини топишга, муҳим ижтимоий хулосалар чиқаришга ҳаракат қилиш керак.

Ҳаваскор қаламкашлардан Ж. Қурбоновнинг «Учрашув», С. Қоратоевнинг «Мактуб», А. Жаманбоевнинг «Муҳаббат гулшани» каби машқларида ҳам шундай камчилик кўзга ташланади.

Комилжон Йўлдошев ўзининг «Фарзанд гирдобида» ҳикоясида анча муҳим мавзуга қалам урган. Тошкентга олий ўқув юртига кириш учун келиб, имтиҳондан «йиқилганидан» кейин эсанкираб қоладиган айрим иродасиз ёшлар тақдирини кўрсатишга уринган. Рашид деган йигит имтиҳондан ўтолмаганидан кейин, қишлоққа хат ёзиб онасини алдаб юради. Гўё «ўқишга кириб олганини» хатида таъкидлайди. Ундан хат келиш тўхтаб қолганидан кейин, онаси излаб шаҳарга келади. Ҳамма воқеа аён бўлгач, она қаттиқ изтиробга тушади. Бу воқеаларнинг ҳаммасини йигитнинг синглиси ҳикоя қилади. Қаламкаш бу ҳикояда қовун полизининг тасвирини эринмасдан батафсил чизишга ҳаракат қилади. Аммо бу тафсилотлар ўқувчини зериктирмайди. Негаки, сиз олов устида қайнаётган қумғонни ҳам, капа яқинида ўсган қовоқ палагининг катта-катта япроқларини ҳам, уларга ёпишган қалин чангни ҳам аниқ кўрасиз. Буларнинг ҳаммаси ёш қаламкашнинг кузатишидан дарак беради. Лекин ҳикоянинг охири мавҳум бўлиб қолган. Бош қаҳрамоннинг тақдири нима бўлди, буни тасвирлаш ўрнига автор Рашидга лаънатлар ўқиш билан ҳикояни якунлайди. Бу эса асарнинг эмоционал таъсирини кучайтириш ўрнига аксинча сусайтириб юборган. О. Сафаровнинг «Юлдузлар», С. Абдамитовнинг «Ташаббус», Қ. Хожиевнинг «Келин куйлари» ҳикояларида ҳам кўзга ялт этиб ташланадиган деталлар мавжуд бўлса-да, улар ўқувчига каттароқ янгилик бера олмайди.

Юқорида айтганимиздек, қаламкаш фақат стол олдидагина ижод қилмайди. У ҳамиша кузатишда, изланишда бўлмоғи керак. Мана шу изланиш самаралари бора-бора пухта асар бўлиб дунёга келиши мумкин. Лекин бунинг учун ҳамиша машқ қилиш, кўпроқ ўқиш, ўрганиш шарт. Акс ҳолда, тўпланган деталлар, кузатилган воқеалар шунчаки, тарқоқ ҳодисалар йиғиндисидангина иборат бўлиб қолади. Доимо ўқувчи қалбини ларзага соладиган, уни ниманидир тасдиқлашга, нимадандир воз кечишга беихтиёр мажбур қиладиган асар яратишга ҳаракат қилиш керак.

Владимир Брагин

Доктор Думчевнинг саргузаштлари

ҚАДРЛИ дўстим! Дижонвалнинг ўргумчагини илмий жиҳатдан текширишимни кутмаётган бўлсанг керак. Энди қулоқ сол: номлар ва терминлар картотекаси — менинг фахрим эканлигини биласан. Уни ўнлаб йиллар давомида тузяпман. Картотека менга панд берган бирор воқеа бўлмаган ҳали. Хуллас, сохта камтарлик қилмай айта оламан: саволларга берган жавобимнинг ҳисоби йўқ, мен ҳал қилган турли жумбоқларнинг ҳисобига етиш қийин. Ҳозир эса Дижонваль сени нега бирдан қизиқтириб қолганига ақлим ҳам етмаяпти, сабабини ҳали тополмаяпман. Ўргумчаклар ҳақида илмий-бадиий сценарий ёзмоқчи эмасмисан? У ҳолда ўн саккизинчи аср охиридаги Голландия ва Франция ўрнига ўзимизнинг Поливановни эсласанг бўлмайдими? Ўтган асрнинг етмишинчи йилларида «Халқ эрки» жамияти аъзоси бўлган Петр Сергеевич Поливанов чор ҳукумати томонидан абадий қамоққа ҳукм қилинган. Бир куни, Петербургнинг эрта баҳорида булутли тонгда абадий ёлғизликка маҳкум этилган одам камерасида жонли мавжудотни кўриб қолади. Бу оддий ўргумчак эди. Улар — инсон ва ўргумчак дўст бўлишади: инсон ўргумчакка ғамхўрлик қилади, уни боқади, қўлига олади. Ўргумчак унинг бармоғига ўрмалаб чиқадиган бўлади. Одам унинг оёқларига тегса, ўргумчак тортиб олади. Одам, ўргумчак семириб кетмадимикин, семизлик соғликка зарар, деб ташвишланади. Меҳнат қилсин, озсин — бу фойдали деб, маҳбус ўргумчак тўрини бузади. Ўргумчак-чи? У ҳам ўз навбатида маҳбусга эрмак бўлади, овутади. У ҳар гал тўр тўқиганда бирор янгилик киритади, маҳбус уни томоша қилади. Баъзан ўргумчак нимадандир кўнгли тўлмагандек, ишини тўхтатиб, тўрнинг бир қисмини бузиб ташлайди. Кейин қайта тўқийди. Шу сабабли Поливанов ўргумчак ҳақида «У оқ-суяк» эди, деб ёзган...

Бу қанақаси? Сен курортга кетган эдинг-у, қандайдир Ченскда «Ўргумчаклар олами»га тумшуғингни тиқиб юрибсан! Уз истеъдодингни озмунча поймол қилиб, бўлмаган ишларга сарфладингми. Яна ўргумчак! Бу сенинг ишинг, баҳслашиб ўтирмайман. Сенинг истеъдодли тутуриқсизлигинг, миянгда минг хил хаёлнинг чарх уриши менга ёқади. Хайр. Яхши дам олиб қайтасан деб умид қиламан. Салом билан дўстинг Д. Чарушин».

БОҒИЧЛАР... ЎРГУМЧАКЛАР...

Эрта саҳарда шаҳардан чиқиб, студент Белянкин мени ҳайратга солиб, ташвиш қўйнига ташлаган ва Ченскдан кетишимга йўл қўймаётган варақчалари бўлган гулдастани терган жойга кетаётиб ўргумчаклар тўғрисида ўйладим.

Чарушиннинг хатини меҳмонхонада чироғ ёруғида қайта-қайта ўқиб чиқдим. Бу хат менга нимани ўргатди! Номаълум сайёҳ об-ҳаво қандай келишини билиш учун ўргумчакларни кузатишга мажбур бўлганига ишондим. Ҳозирги кунда об-ҳавони билиш учун ўргумчакни кузатиладими? Бизнинг кунларимизда-я! Ҳа, майли, Чарушиннинг хати микроварақадаги бир неча сўзнинг мазмунини тушунтириб берди. «Дижонваль барометри», «Поливановни эсладим»... Лекин, энди, бу изоҳлардан кейин микроварақалар мен учун янада жумбоқлироқ бўлиб қолди.

Гул терилган жойга нега бордим? Ўзим. Тунда ҳам, тонгда ҳам кўзимга уйқу келмади. Ҳаво дим эди. Чарушиннинг хатини олиб, Тарасевичнинг институтига куннинг иккинчи ярмидагина бориш мумкин. Бунинг устига Чарушиннинг хатини ўқиганимдан кейин ўргумчакларни «натура ҳолида» кўргим, албатта, ёзув топилган жойда бўлгим келиб қолди.

Студент Белянкин институтда ўзи ўша машҳур гулдастани қаердан терганлигини батафсил гапириб берган эди, шунинг учун у ерга қандай боришни яхши тасаввур қилгандим.

Йўл асфальтланган. Икки томонида ёш тераклар. Чамаси асфальт қилиниши биланоқ икки четига кўчат экилган.

Йўл бўйлаб, четдаги сўқмоқдан кетяпман.

Денгиз буталар орасидан гоҳ кўринади, гоҳ ғойиб бўлади. Йўл тобора тепаликка кўтарилади. Сўнг пастлаб, яна кўтарилади. Узоқларда илмий ходимлар дача посёлкасининг оппоқ уйлари кўринди.

Пастда, тепа ортида, водийда асфальт йўл чапида дала йўли илон изи бўлиб дарахтзоргача боради. У ерда, нариги томондаги қанақа хароба экан?

Тепаликдан тушиб, дала йўлида аёл ва етти-саккиз ёшлардаги болага дуч келдим. Улар оқсоқ отни етаклаб келишарди. Улар билан гаплашдим. Аёл илмий ходимларнинг ёрдамчи хўжалигида ишлашини айтиб берди. От оёғини молага уриб олибди. Ветеринарга кўрсатиш учун олиб кетишаётган экан.

— Дарахтзор орқасида чап томондаги қанақа вайрона! — деб сўрадим.

— У ерда революциягача уй бўлган. Ғалати помешчик яшарди, — деди аёл. — У тентакнамо ишлар қилди, ер остидан ҳар хил йўллар қурдирди, ётоқхонасидан шу йўл орқали тўғри денгизга чиқадиган қилди. Баъзан ойдин тунларда денгиз соҳилида бирдан пайдо бўлиб қоларди, меҳмонларни музикачилар билан бирга бошлаб борарди. Кексаларимиз «Музикани эшитиб, денгизга борамиз, яқинроқ бориб қарасак— музика эшитилмай қолади, одамлар ҳам кўринмайди. Музика яна ер остига кириб кетган бўлади...» —деб ҳикоя қилишарди.

Аёлнинг гапларини охиригача эшитмай, хайрлашиб йўлимда давом этдим.

Йўл-йўлакай ўргумчакларни ўйлаб боряпман. Лекин боғич ҳақида ўйламай қололмасдим. Ҳа, боғич ҳақида. Ботинкам боғичи ечилиб кетаверди, тўхтаб, энгашиб боғлаб олишга тўғри келарди, бир оз юрганимдан кейин яна ечилиб кетарди.

Боғичлар... Боғичлар... Қора ва оқ, зангори ва сариқ, узун ва қисқа, йўғон ва ингичка— ҳаммасининг учи темир пайнакли —улар Ченскда этик мойловчининг дўконида осиғлиқ турарди. Унинг олдига борганимда гоҳ бир оёғини, гоҳ иккинчисини узатиб, этигини мойлаётган эди. Ишини тугатгандан кейингина, этигининг ярқирашига ҳавас билан қараб қўйди, шундан кейингина менга эринчоқлик билан бир жуфт боғич узатди.

Қисматимга нақадар қайсар, сабрсиз боғич тушган экан!

Биринчи галдаёқ, шошилиб ўтказаётганимда чигаллашиб қолди. Тешикдан ҳеч ўтмайди. Мен куч билан тортган эдим, боғичга алам қилиб, темир пайнагини тушириб юборди. Бир кундаёқ боғич титилиб, узилиб кетди.

Лекин кеча кечқурун боғич роса жаҳлимни чиқарди. Ботинкамни тезроқ ечмоқчи бўлиб, боғичнинг бир учини тортдим, бошқа учини тортган эканман, ечилмади, қаттиқ тугилиб қолди. Тугунни кесиб ташладим, боғич калта бўлиб қолди. Энди эса йўл ёқасидаги сўқмоқдан кетяпман-у, боғич ҳадеб ечилаверади. Боғич ҳақида шунчалик кўп гапиришим кулгили эмасми? Ҳеч-да! Ғалати ҳам эмас, кулгили ҳам эмас! Кейинги саргузаштлари м н и н г ҳаммаси нима учундир мендан қасдини олмоқчи бўлиб, тушуниб бўлмайдиган ғазаб билан ечилиб, мени тез-тез энгашишга мажбур қилган боғич билан боғлиқ.

Хаёлим тез-тез Чарушиннинг хатига қайтарди: «Дижонваль... Ўргумчаклар...» Ўша дақиқаларда мен энг оддий ўргумчакни кўргим келарди. Унга ҳозир бошқача назар билан қарайдигандек эдим. Аввалгиларидан бутунлай бошқача кўз билан қарайман. Атрофга қарадим, буталар ёнига бордим. Лекин ҳеч қаерда ўргумчак тўри изини ҳам топмадим.

Дарахтлар қалинлашиб, атроф қоронғироқ бўлиб қолди. Дала йўли ўнгга бурилди.

Ташландиқ, унутилган нимқоронғи ва салқин каштанлар хиёбонидан, дарахтларнинг тўппа-тўғри, қорамтир таналари орасидан борардим. Хиёбон кенгайиб, ёғочдан қурилган ва ярим хароба шийпонга етиб тугади. Бузиб ташланган эшик шу ерда ётарди.

Одамлар шийпонга келмай қўйганларидан сўнг ноқулай жойда ўсган акация кириш жойини тўсиб қўйганди.

Мен синиқ скамейка четига ўтирдим.

Скамейка тагида оч яшил ўтлар бўлиқ ўсган. Шийпон устунлари орасидан мен топган ўргумчак тўри сарғайган, йиртилган эди. Унга майда чўплар илашиб қолганди. Инини ўргумчак анча олдин ташлаб кетган бўлса керак.

Бирдан итнинг қаттиқ вовуллаши эшитилди. Ит овози келган томонга юрдим. Гуллаб турган қалин наъматак буталари йўлимни тўсди. Бу гуллар нақадар чиройли! Аҳ-ҳа, гуллар шу ерда экан! Ғалати варақалар илашиб қолган наъматак шохларини студент Белянкин шу ердан синдирган... Гулдастада капалак гул ҳам бор эди. Мана улар — ариқча четида гуллаб ётибди.

Ит вовиллаши тинди. Кейин яна эшитилди, лекин олдингидек жаҳл билан вовилламади.

Ит овози ер тагидан келаётгандек эди. Атрофга аланглаб, қулоқ сола бошладим.

Буталар орқасида ертўлага ўхшаш нарсани кўрдим. Яқингинамда эди. Ертўлага тушиладиган жой устига йўнилган ёғочлардан соявон қилинган. Соявон устида тўрт бурчак чим кўриниб турибди. Соявон шоша-пиша қилинган бўлса керак, чим орасидан ёғоч кўриниб турибди. Ертўлага борадиган йўл нотекис, чуқурчалар, тошлар кўп. Вовиллаш ертўладан эшитиларди:

Ертўла олдига бориб, пастга оҳиста, эҳтиёткорлик билан туша бошладим. Бир неча тош зинадан кейин майдонча келди. Майдончада стол, иккита стул қўйилган.

Стол устида фонус турибди, счетлар ва қандайдир китоб ҳам бор.

Зина яна пастлаб кетади, у ердан итнинг вовиллаши эшитиляпти.

— Ким бор?—деб қичқирдим қоронғиликка қараб.

— Ким у?— деган жавоб эшитилди ертўладан.

Ит яна вовиллай кетди.

—Жим бўл, Жиңгалак, — кимдир итга дўқ қилди.

Ит жим қолди.

—Ким бор бу ерда? Чиқинглар!

Аввал ҳеч қандай жавоб эшитилмади. Кейин... яна бақириқ эшитилди:

—Ким у?

Бу икки сўзга жавоб бергандай ит яна жаҳл билан вовиллай кетди. Майдончага ит сакраб чиқди. Сакради-ю, турган жойида қотиб қолди; малла ит, сағрини қора. Менга пахмоқ думини ликиллатиб қараб турарди.

Кимдир инқиллаб-синқиллаб, зинадан кўтарила бошлади. Қоронғи ертўладан чироқ ушлаган қўл кўтарила бошлади.

Олдимда пахталик ва катта резина этик кийган барваста аёл пайдо бўлди.

—Салом! — деди у йўғон овоз билан ва сўнг илова қилди: — Келдингизми? Чақириғимиз бўйича келдингизми?

—Келдим, — дедим ҳайрон бўлиб.

—Транспортингиз қани?

—Қанақа транспорт?

—Транспортсиз бўлмайди.

—Лекин мен... мен...

—Шуни айтяпманда, кўп одам келади.

—Кўп одам дейсизми? —қайта сўрадим.

—Сиз нима, топишмоқ айтгани, бошқаларга ўхшаб гул тергани келганмисиз ёки сабзавотгами? Пиёз, сабзи, лавлаги. Сабзавотга келган бўлсангиз, нега машинангиз, юклайдиган идишингиз йўқ? Кимсиз ўзингиз?

—Менинг кимлигимни сўраяпсизми?

—Ҳа-ҳа, базага қандай келиб қолдингиз?

Шошилиб, саволлар тазйиқидан ўзимни йўқотиб, нега келганимни бу жаҳлдор аёлга қандай тушунтиришимни билмай, тўнғилладим:

—Ўзингиз кимсиз? Қанақа база?

—Кимсизингиз нимаси? Мен район озиқ-овқат савдоси бўлими базасининг мудири Анна Ивановна Черниковаман.

—Хайр! — деб бақирдим-да, ўгирилиб, нари кетдим.

Ўн қадамча юргач орқамга ўгирилдим ва Анна Ивановна Черникова итини етаклаб изимдан келаётганини буталар орасидан кўрдим.

(Давоми бор).

Боши газетанинг ўтган сонларида.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

УМУМХАЛҚ ИШИ

ГАВАНА. Оммавий якшанбаликлар — социализм қураётган Куба учун характерли воқеадир. Завод ва фабриканинг ишчилари, хизматчилари ва студентлари, революцион қуролли кучларнинг солдатлари ишдан бўш вақтларида қилган текин меҳнатлари билан миллий экономикани янада ривожлантириш ишига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Якшанбаликлар — умумхалқ иши бўлиб, унда юз минглаб кубаликлар иштирок этадилар, улар шаҳар ва қишлоқларнинг кўчаларини ободонлаштирадилар, уй-жойлар қуришда ишлайдилар, ҳосил ўрим-йиғимида кўмаклашадилар.

Чунончи, пойтахт аҳолиси В. И. Ленин номидаги улкан паркни барпо этишда ва «Латино — Американо» стадионини қуришда зўр ғайрат билан меҳнат қилди. Ҳозир Гавана вилояти аҳолисидан минг-минглаб киши шанба ва якшанба кунлари қишлоқ меҳнатчиларига мўл сабзавот ҳосилини йиғиштириб олишда ёрдам бермоқда. Студентлар ва мактаб ўқувчилари шакар қамиш, цитрус экинлари ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари плантацияларига ишлаш учун мунтазам равишда борадилар.

Кундалик ишлардаги сингари шанбаликларда ҳам коммунистлар, комсомоллар пешқадам бўлмоқдалар.

Қадимий волинка Чехословакиянинг кўпгина районларида бугунги кунда ҳам жуда оммалашган чолғу асбобидир. Сиз суратда ана шу музика асбобининг усталаридан бири, Домажлице шаҳрида яшовчи Якуб Конрадни кўриб турибсиз.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ЮК ТАШИШ КЎПАЙИБ БОРМОҚДА

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасида контейнерларда халқаро юкларни ташиш ҳажми 1971 йилдагига нисбатан уч баравар кўпайди.

Социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзоси бўлган мамлакатлар ўртасида ягона транспорт системасини жорий этиш кўзда тутилади. Ана шу комплекс программа доирасида 1972 йилда темир йўлларда контейнерлар ташиш учун мўлжалланган биринчи халқаро линия ташкил қилинди. Бу линия Балтикадаги Росток (ГДР) портини Дечин (ЧССР) билан боғлади. Бир йилдан кейин контейнерлар Берлин — Москва ва Берлин — Познань — Варшава маршрутларида пайдо бўлди. Ҳозирги вақтда Будапешт — Белград тармоғи ҳам бўлган Росток — Берлин — Прага — Будапешт — Бухарест — София линиясини фойдаланишга топшириш учун тайёргарлик кўрилмоқда. Росток — Рига линиясида юк ташиш ҳажми кўпайиб бормоқда.

Ҳозирги вақтда ГДР контейнерлари 10 мингтага етади.

(ТАСС).

Қизиқиш ўсмоқда

КОЛОМБО. (ТАСС). Шри Ланканинг коллежларида ва ўрта мактабларида рус тили битириш имтиҳонлари программасига киритилди. Республика маориф министрлиги шу ҳақда қарор қабул қилди. Бундан буён рус тилини билиш зарур чет тиллардан бирини билиш сифатида расман ҳисобга ўтади.

Ҳозир Шри Ланкада рус тили жуда оммалашган. Шри Ланка университетининг икки бўлимида, бир қанча мактаблар ва коллежларда, оролнинг турли қисмларидаги курслар ва тўгаракларда рус тили ўрганилмоқда. Рус тилини ўрганишни хоҳловчилар, советлар мамлакатининг ҳаёти билин яқиндан танишишни истовчилар мунтасил кўпайиб бормоқда.

Америка калейдоскопи

Автомобиллар... спирт истеъмол қилмоқда

Эҳтимол яқин вақтларда АҚШ автомобиллари алкоголни машина ҳайдовчиларга қараганда кўпроқ истеъмол қила бошласа керак.

Небраска штатидаги университетда турли тамғали бешта машинани синовдан ўтказиш тугалланди. Бу машиналар двигателларида ҳеч қанақа фавқулодда ўзгариш рўй бермасдан тўрт юз минг километр йўл босиб ўтди. Бу двигателлар бензин ва этил спирти аралашмаси — бензол билан ишлади.

Синовларнинг янада кенгроқ иккинчи серияси белгиланди. Бу ерда «бензол»га «ёқилғини чўзувчи» деб қарамоқдалар. Мамлакатда бензин етишмайди ва у қимматлашаяпти. Синовлар бакка тўққиз қисм бензин ва бир қисм этил спирти аралашмаси қўйиб моторнинг бирон нарсасини ўзгартирмасдан машинани юргизиш мумкинлигини кўрсатди. Ҳозирнинг ўзидаёқ «бензин бакингизга йўлбарс ўтқазиб қўйинг» деган рекламаларни «бакингизга алкоголь оқизиб қўйинг» деган янги реклама билан алмаштириш керак дея ҳазиллашмоқдалар.

«Этил спиртини дондан оладилар. Умуман олганда эса бензинга арзонроқ турадиган метил ёки ёғоч спиртини қўшиш мумкин. Аммо бу двигателга ўзгартиш киритилишини, уни янги хил ёнилғига мослаштиришни талаб этади. Бундан ташқари ёғоч спирти камроқ энергетика имкониятга эга.

«Бензол» тарафдорларининг асосий далили шундан иборатки, нефть, қачон бўлса ҳам тугайди, этил спиртини тайёрлаш замини бўлган буғдой эса бошоқланишда давом этаверади, келажак нуқтаи назаридан ҳозирнинг ўзидаёқ нефтни тежай бошлаш ва бензинни спирт билан суюлтириш керак, деди улар.

Одамлар ва ҳайвонлар

Нью-Йоркнинг марказий ҳайвонот боғида панжаралардан ташқари ҳайвонларни томошабинлардан ҳимоя қилиш учун тиканли симлардан ҳам тўсиқ пайдо бўлди. Ҳайвонот боғининг территорияси ташқи деворга эга эмас. Яқинда бир гуруҳ безори тунда қафасга яқин келиб ҳеч ерга қочиб кетолмайдиган буғуларни резинка таёқ билан калтаклашди. Бир буғунинг оёғини синдиришди, иккинчисининг бошини ёришди. Бундай ҳоллар биринчи марта бўлаётгани йўқ.

Бу ҳодиса ҳайвонот боғининг директори Эдвин Вайзлнинг ҳайвонларни ҳимоя қилиш учун чора кўришига сабаб бўлди. Бруклин районидаги ҳайвонот боғида ҳам шундай қилинди. Бу ердаги вазият янада баттарроқ.

— Кимдир ҳайвонни тош ёки пиво банкаси билан урмаган бирон кун йўқ, — деди Вайзл, — бизнинг виждонимиз бундай шафқатсизликка ортиқча чидаб туролмайди.

Нима ҳам деб бўларди, зўравонлик билан шуҳрат қозонган оламнинг кўнгил очишлари ҳам ўзига хос бўлади.

Цент масаласи

Америка зарбхонаси пул қадрсизланишининг мушкулотини бошидан кечирмоқда: бир центлик чақаларнинг таннархи ўзининг белгиланган баҳосига яқинлашиб қолди.

Амалиётчилар центни фойдасиз чақа сифатида нумизматика музейига топширишни таклиф қилмоқдалар. Унга ҳақиқатан ҳатто гугурт ҳам сотиб олиб бўлмайди. Унинг умрини анъана ва кўпчилик молларнинг «кайёр» нархлари узайтириб турибди. Ярим буханка нон 49 цент, бир қути аспирин таблеткаси 99 цент, бир банка чой 1 доллар 29 цент туради ва ҳоказо. Американлик қурумсоқ харидорга психологик таъсир кўрсатиш учун уни бу мол бир доллар ёки ярим доллар турмайдику, қайтимини берсак, деб тинчитишдан иборат.

Лекин цент рамз ҳамдир. Цент долларни асрайди. Бундан ташқари унга «Биз худога ишонамиз» деб ёзиб қўйилган. Рост, бу ерда худодан кейин маталда айтилганидек: «Биз худога ишонамиз-у, қолганини нақд тўлаш керак» дея дарҳол пул чиқариб қўйиш керак.

Шу сабабли зарбхона ҳозир конгрессдан цент зарб қилишни тўхтатиб мисдан арзонроқ бўлган алюминга ўтишни сўрамоқда. Ишлаб чиқариш ҳажми катта: ҳар йилда 9 миллиард чақа зарб қилинади. Ҳозирги баҳоларда миснинг пулдонларга тўпланадиган бўлиб қолиши бор. Бу эса чақа тайёрланадиган мис нархи бир цент нархидан ошиб кетса уддабурро олғирлар чақаларни эритиш учун вагонлаб йиға бошлашади ва уни оборотдан чиқариб, зарбхонага янги қийинчиликлар келтириб чиқарадилар, зарбхона эса аслида чайқовчиларга субсидия бериш билан шуғуллана бошлайди, деган сўз.

Пул қадрсизланиши мана шунақа ғалати ҳодисаларни юзага келтириши мумкин.

Г. ГЕРАСИМОВ, АПН мухбири. Нью-Йорк.

ДАРОМАД СОЛИҒИ ВА ИМТИЁЗ

Сўраган эдингиз...

Ҳурматли редакция! Биз, ишчилар кейинги пайтларда даромад солиғи тўловчиларга имтиёзлар берилган деб эшитдик. Чиндан ҳам шундайми? Агар рост бўлса, у нималардан иборат? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

«Промвентиляция» бошқармасининг хизматчиси Ш. Ёқубовнинг бу саволига юрист М. Камолхўжаев қуйидагича жавоб берди:

КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ СССР Олий Совети Президиуми 1972 йил 25 декабрда «70 сўмгача иш ҳақи оладиган ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақидан даромад солиғи ундиришни бекор қилиш ва ойига 90 сўм иш ҳақи оладиганлардан сақлаб қолинадиган солиқлар ставкасини камайтириш тўғрисида» Фармон қабул қилди.

Бу Фармонга асосан 70 сўмгача иш ҳақи оладиган ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақларидан даромад солиғи ундириш бекор қилинди ва 71 сўмдан 90 сўмгача иш ҳақи оладиганлардан ушлаб қолинадиган солиқларнинг миқдори камайтирилди.

Бундай тартиб Ўрта Осиё ва Қозоғистон районларида 1973 йилнинг декабрь ойидан жорий қилина бошланди.

Футбол

ҚИЗҒИН МУСОБАҚАЛАР БОШЛАНДИ

Футбол бўйича мамлакат XXXVI чемпионати ўйинлари бошланди. Совет футболининг фахри бўлган олий лиганинг 16 коллективлари СССР чемпиони деган номни ва бошқа мукофотли ўринларни олиш учун қизғин мусобақаларни бошлаб юбордилар.

Серқуёш республикамизнинг пойтахтида чемпионат байроғи биринчи бўлиб кўтарилди. «Пахтакор» ва «Зенит» футбол коллективларининг капитанлари Б. Абдураимов билан П. Садирин ана шу байроқни тантанали вазиятда кўтардилар. Марказий «Пахтакор» стадионига йиғилган минглаб футбол ишқибозлари чарм тўп усталарини қизғин табрикладилар. Халқаро тоифадаги судья П. Казаков ҳар икки команда ўйинчиларини майдон ўртасига таклиф этади. Шу куни ишқибозлар қизиқ бир одатдагидан ташқари воқеанинг ҳам гувоҳи бўлдилар. Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг артисти, Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғани Аъзамов биринчи тўпни тепиб, ўйинни бошлаб берди. Командалар олдинга қараб интилишди. Ленинградлик футболчилар ташаббусни қўлга олишиб кетмакет ҳужумлар уюштиришди. Ана шу ҳужумларнинг бирида «Зенит» ҳужумчиси А. Зинченко С. Покатилов дарвозасини аниқ нишонга олди. Шундан кейин ўзбек футболчилари ташаббускорлик билан майдонда ҳаракат қила бошладилар. Лекин бу ҳужумлар ниҳоясига етмас эди. Биринчи ўйиндаёқ ўзбек футболчиларининг эски касалликдан — рақиблар жарима майдонида шошилиб қолиб, тўпни аниқ нишонга ола билмасликлари яна кўзга ташланди.

Ўйиннинг иккинчи бўлимида «Пахтакор» устозлари ҳужумга зўр бердилар. Майдонга қобилиятли ўйинчимиз В. Федоров тушганидан сўнг, ўйинчиларимиз тез-тез рақиб дарвозаси олдида ҳавфли вазиятлар яратдилар. Ана шу ҳужумларнинг бирида командамиз капитани Б. Абдураимов қийин вазиятдан туриб тўпни В. Олейник дарвозасига киритди. Шундай қилиб биринчи учрашувда дуранг натижа—1:1 ҳисоби қайд қилинди.

Шу куни мамлакатимизнинг яна еттита шаҳрида ҳам биринчи тур ўйинлари бўлиб ўтди. Мамлакат чемпиони ва СССР кубоги эгаси «Арарат» футболчилари ўз майдонларида москвалик автозаводчиларни қабул қилишди. Бу ўйинда меҳмонлар 1:0 ҳисобида ғалаба қозонишди. Тбилиси шаҳрида эса яна бир Москва командаси — Марказий армия спорт клуби футболчилари грузин чарм тўп усталари билан беллашишди. Бу ўйинда ҳам меҳмонлар устунлик қилишди. «Динамо» (Тбилиси) командаси армиячиларга 1:3 ҳисобида ютқазиб қўйди.

Ўтган йилги чемпионатнинг кумуш совриндорлари бўлган киевлик динамочилар Ворошиловградда маҳаллий «Заря» билан учрашдилар. Бу ўйинда 1:1 ҳисоби қайд қилинди. Львовнинг «Карпати» футболчилари биринчи тур ўйинида бир очкони қўлга киритишди. Улар «Черноморец» дарвозасига бир тўп киритиб, ўзларидан ҳам битта тўп ўтказиб юбордилар. Олмаотанинг «Қайрат» футболчилари эса уюшқоқлик билан ўйнаб, пойтахт динамочиларини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Бир учрашув эса 0:0 ҳисобида тугади. Донецкнинг «Шахтёр» ва Москванинг «Спартак» коллективлари тўқсон минутлик ўйиндан сўнг бештадан ўн бир метрлик зарбаларни тепдилар. Уларнинг баҳси 3:3 ҳисобида тугади.

«Днепр» ва «Нистру» ўртасидаги учрашув 2:0 ҳисобида украин футболчилари фойдасига ҳал бўлди.

Ҳа, футбол бўйича қизғин мусобақалар бошланди. Биз чарм тўп усталаридан чиройли ўйинлар кутамиз.

Я. СОЛИЕВ.

СУРАТДА: «Пахтакор» ва «Зенит» коллективлари ўртасидаги учрашув. Меҳмонлар дарвозаси олдида хавфли вазият.

Команда капитанлари Б. Абдураимов билан П. Садирин.

Н. Муҳаммаджонов фотолари.

• *Ҳар тўғрида*

ПЛАНЕТАМИЗ АҲОЛИСИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти демографик журналининг сўнгги сонида чоп этилган фактларга кўра, 1972 йилнинг ўртасида планетамиз аҳолиси уч миллиард 788 миллион кишидан ортиб кетган. Ҳар йили аҳолининг ўсиши 2 процентдан ортиқлигини ҳисобга олсак, барча қитъалардаги аҳоли сони 33 йилдан кейин, яъни 2007 йилда икки баробар кўпайиши маълум бўлади.

Ўша журналдаги фактларга кўра энг аҳолиси кўп шаҳар Шанхайдир (10.820.000). Ундан кейинги ўринларда Токио, Нью-Йорк, Лондон, Москва ва Мехико шаҳарлари туради.

„ДЎЗАХ"ГА ТУШДИ

Италиядаги кичкина Карпи шаҳарчасида яшовчи Эрманно Суэри деган киши Дантенинг «Илоҳий комедия»си замонавий вариантини яратиш учун ўн йил меҳнат қилди. Маълум маънода Суэри буюк шоирдан ўтиб кетди.

Дантенинг «Дўзах»ида 34 қўшиқ бор, суэриникида эса 40 та. Суэри персонажларни, асосан, ўз симпатиясига қараб жойлаштирди. Масалан, унинг асарида «Дўзах»га Брижит Бардо, Уго Тоньяццилар тушишди, Муссолини эса «Аросат»га жойлаштирилди. Асарга сарф этилган улкан меҳнат муаллифнинг «ердаги» хизматига таъсир кўрсатмай қолмади. Ўз вазифасига совуққонлик билан қарагани учун ўқитувчилик қилаётган мактабидан ҳайдалди. Аммо бунинг учун директор «жазо» олди. Суэри уни ўша заҳотиёқ «Дўзах»га жойлаштирди.

ҲАҚИҚАТ ТАНТАНА ҚИЛДИ

Грециянинг Крит оролидаги Айос Николаос қишлоғида яшовчи Николаос Аскусеракис «тўсатдан» 143 ёшга тўлди. Тўсатдан деганимизнинг сабаби шундаки, узоқ вақт мобайнида Николаос Аскусеракиснинг ёшини тасдиқловчи ҳеч қандай ҳужжат топилмади. Ниҳоят, черковдаги эски бир календарда бу ҳақдаги ёзувга дуч келинди. Унда Аскусеракиснинг отаси унинг туғилган куни 1831 йилнинг 7 июли эканлигини ўз қўли билан ёзиб қўйган экан.

«Мен эллик йилдан буён ёшим юздан ошганлигини айтиб келаман, аммо ҳеч ким менга ишонмасди», — деди у.

СЕҲРГАРЛАР МУСОБАҚАСИ

Чехословакияда «Сеҳргарлар мусобақаси» жуда машҳур. У ҳар йили баҳорда Карлови Вари шаҳрида бўлади. Бу йилги, яъни ўнинчи халқаро чемпионатнинг программасидаги энг асосий воқеа кўзи боғлиқ ҳолда машина ҳайдайдиган «сеҳргарлар» мусобақаси бўлди. Ҳозирги пайтда Тина—Влтава шаҳридаги қишлоқ хўжалик мактабининг ўқитувчиси Антонин Машек бу соҳадаги мусобақанинг энг устаси ҳисобланади. У Чехословакиянинг чемпиони деган шарафли унвонга эга. У туғилиб ўсган шаҳардан Ческих-Будейовиц шаҳригача бориш ва қайтиш учун 65 километр йўл босиши керак. Машек бу йўлни соатига 44,2 километр ўртача тезлик билан босиб ўтди. Уни Чехословак Давлат автомобиль инспекцияси ходими ва «Сеҳргарлар иттифоқи»дан махсус ҳакам кузатиб боришди.

Редактор ўринбосари **М. С. КАРИМОВ.**

Швециядан... тропик ҳайвонлар

СТОКГОЛЬМ. Кейинги йилларда Швеция арслон, йўлбарс, фил ва бошқа тропик ҳайвонларни четга сотмоқда.

Кулморден ҳайвонот боғи (Ўрта Швеция) ҳар йили яйдоқ жойларда ўсган 20—25 та Бенгалия йўлбарси сотмоқда. Борос ҳайвонот боғида етиштирилган ўндан ошиқ шербачча тез орада бошқа мамлакатларга сотиб юборилади. Маҳаллий газеталарнинг ёзишича, Англиянинг Лонглит ҳайвонот боғида (Лондон яқинида) Швецияда туғилган 14 арслон яшамоқда.

Шимолий Европа мамлакати шароитларида ўсиб етишган тропик ҳайвонларнинг бозори чаққон. Чунки, улар бошқа мамлакатларнинг иқлимига яхши кўникиб кетади. Бир газета ҳазиллашиб «арслон, йўлбарс, фил ва бошқа тропик ҳайвонлари савдо-сотиғининг ўсиб бораётганлиги Швециянинг савдо-балансини яхшилашга ёрдам бермоқда», — деб ёзди.

Фамагустада— «апельсин фестивали»

НИКОЗИЯ. Кипрдаги кўпдан-кўп халқ сайиллари ва анъаналари орасида «Апелсин фестивали» олдинги ўринлардан бирини эгаллайди.

Фестиваль қадимдан Кипрнинг шарқий соҳилидаги катта порт шаҳри — Фамагустада ўтказилиб келади. Яқин ўтмишда цитрус мевазорларининг катта қисми Фамагуста чеккаларида жойлашган эди. Ҳозирги вақтда эса, оролнинг шимолий-ғарбий соҳилида жойлашган янада серсув Морфу райони апельсин, мандарин ва лимон етиштириш жиҳатидан биринчи ўринни эгаллайди. Шундай бўлсада фестивал ўтказиш ҳуқуқи ҳамон Фамагуста ихтиёрида қолмоқда. Бунинг биринчи сабаби анъана бўлса, иккинчидан у катта порт бўлиб, экспортга аталган цитрус меваларининг асосий қисми шу ердан ўтади. Фестивал кунларида шаҳар тамомила ўзгариб кетади. Хиёбонлар, кўчалар, уйлар байромона безатилади. Шаҳарни безаш учун апельсин асосий материал қилиб олинади. Апельсинлар ранг-баранг гул қилиб терилади, шаҳарнинг марказий кўчаларида апельсин маржонлари осиб қўйилади, «Апельсин маликаси» тушиб борадиган карета ҳам апельсин билан безатилади. Фестиваль ёпилиш арафасида шу малика сайланади, фестиваль ёпиладиган кун эса у Фамагуста кўчалари бўйлаб ўтувчи карнавал маросимига бошчилик қилади. Фестиваль чоғида шаҳарда халқ сайллари бўлиб ўтади, кўчаларда қурилган кўпдан-кўп саҳналарда энг яхши созандалар, рақс коллективлари концерт берадилар.

А. БОГОМАЗ, (ТАСС).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —17|IV да **Чио-чио-сан,** 18|IV да **Севилья сартароши.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА —16|IV да **Оқшомдан тушгача,** 17|IV да **Олтин девор,** 18|IV да **Абу Райҳон Беруний.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17|IV да **Хонума хоним,** 18|IV да **Хотинимнинг эри.**

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

20—21 АПРЕЛДА

„ХАНДА ОҚШОМИ"

С А Ҳ Н А Д А

„ТЕЛЕВИЗИОН МИНИАТЮРАЛАР ТЕАТРИ"

ВА

«ЭКРАН ХАНДАСИ»

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: **АМИНА ФАЕЗОВА, ҒАНИ АЪЗАМОВ;**

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА, ГУЛСАРА ЕҚУБОВА, ЭРГАШ КАРИМОВ, БАХТИЁР ИХТИЁРОВ, ТУРҒУН ХОНТУРАЕВ;**

Актёрлар: Ҳасан Йўлдошев, Ҳусан **ШАРИПОВ,** Садир **ЗИЁВУДДИНОВ,** Турғун **ЗОҲИДОВ,** Абдураҳмон **АҲМЕДОВ;**

Машҳур аскиячилар: Зайнобиддин ва Мадамин **ЮСУПОВ**лар (Марғилон), Одилжон **ОХУНЖОНОВ** (Тошкент).

Солистлар: Ортиқ **ОТАЖОНОВ,** Ойша **РАҲМОНОВА,** Гулчеҳра **ИСМОИЛОВА,** Ҳожиакбар **ҲАМИДОВ,** Малика **АҲМЕДОВА,** Қадам **ХЎЖАЕВ,**

ХАНДА ОҚШОМИНИ Ҳасан **ЙЎЛДОШЕВ** ва Ҳусан **ШАРИПОВ**лар олиб борадилар.

ХАНДА ОҚШОМИ 20 апрель кеч соат 8 да, 21 апрель кеч соат 5 ва 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИДА

50 процентгача арзонлаштирилган молларнинг

САВДОСИ ТАШКИЛ ҚИЛИНДИ

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИНИНГ **ИККИНЧИ ВА УЧИНЧИ ҚАВАТЛАРИДА**

арзонлаштирилган галантерея моллари, трикотаж буюмлари ва пойафзалларнинг

САВДОСИ ТАШКИЛ ҚИЛИНДИ

МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР!

57-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1974—1975 ўқув йили учун қуйидаги касблар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Металл бўйича токарлар, фрезерчилар, мебелчи-дурадгорлар, саноат ускуналарини ремонт қилувчи слесарь-механиклар, кабел ишлаб чиқариш электромонтёрлари, совутиш қурилмаларини ремонт қилувчи ва уларга хизмат кўрсатувчи слесарь-механиклар.

Мазкур группаларга 8 синфни тамом қилган йигитлар ва қизлар қабул қилинади.

Билим юртининг битирувчиларига ўрта ҳунар техника билим юртини битиргани ҳақида диплом берилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1974 ЙИЛ 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Ўқувчилар бепул кийим-кечак ва кунига уч маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар.

Билим юртини имтиёзли диплом билан тамом қилган ўқувчилар олий ва махсус ўрта таълим ўқув юртларининг кундузги бўлимларига ишлаб чиқариш стажисиз қабул қилинадилар.

Билим юртида ўқиш даври меҳнат стажига ҳисобланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар — 164, «Высоковольтный» массиви, 3-сектор (7-поликлиника ёнида, 19, 41-автобусларнинг сўнгги, 4-автобуснинг «Морозов кўчаси», 13, 32-трамвайларнинг «Маиший хизмат кўрсатиш уйи» бекатлари).

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган

4 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқувчилар трамвай ва троллейбуслардан текин фойдаланадилар ва 60 сўм стипендия билан таъминланадилар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона ва прописка билан таъминланадилар.

Справка учун адрес: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 28-уй.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ИПАКЧИЛИК БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ

«ШЕЛК» МАХСУС КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИГА

бош механик, бош энергетик, инженерлар: жиҳозларни лойиҳалаш бўйича, металларни совуқ ҳолда ишлаш бўйича технологлар, норма-контроль бўйича; бухгалтер-кассир, склад мудири, машинисткалар, фрезерчилар, слесарлар: асбобсозлар, тузатувчилар, йиғувчилар; универсал токарлар, электрослесарлар, электр пайвандчилар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга мурожаат қилинсин.

Ҳангомалар

—Ҳой, дадаси, менга қаранг.

—Мана, қарадим, хотинжон.

—Жаннатда аёллар эркаклардан узоқроқ алоҳида яшаса керак-а?

—Бўлмасам-чи, бўлмаса жаннат-жаннат бўлармиди!

* * *

Тиш доктори кабинетига қўрқа-писа бир бемор кириб келди. Уни синчиклаб кўргач, доктор беморга деди:

—Тишни олиб ташлаш керак. Даволаб бўлмайди... Агар қўрқаётган бўлсангиз, дадил бўлишингиз учун бир стакан спиртни сувга аралаштириб беришим мумкин.

—Раҳмат доктор, майли, қуйиб берақолинг, зора қўрқув йўқолса...

Доктор унга қуйиб берди. Бемор ичиб, ўзини анча тетик тутди.

—Хўш, қалай, анча дадиллашдингизми?

—Ҳа,.. (дўқ қилиб): қани, биттаси тишимга, тегиб кўрсинчи, абжағини чиқараман!

* * *

—Эрингизнинг аёллардан жуда кўп жазманлари бор деб эшитаман. Сиз доим ишда ҳам, уйда ҳам кузатиб юринг.

—Ишда қандай қилиб кузатаман, ахир у учувчи-ку!?

• *Иззатингдан айрилма*

Шишада тинч турса ҳам...

—Турнинг, суд келаяпти...

Суд ҳайъати раисининг юқоридаги сўзидан сўнг залда тўпланганлар ўринларидан туришди. Яна суд ишини давом эттиришга киришди. Қора курсида ўтирган йигит бошини кўтара олмайди. Унинг қилган жинояти бу йигитни қаттиқ жазолашни талаб этарди.

Худди ана шундай ҳол бўлмаслиги мумкин эди. Лекин ўша куни Каримнинг «дўстлари» қўйишмади. Улар ўзларини йўқотгунга қадар ичишди. Оқ ароқ ўзининг қора қилмишини кўрсатди. Шер бўлиб кетган Карим маҳалласидаги Наримон исмли йигитнинг йўлини тўсиб, унга тегажоғлиқ қилди, кейин эса тўсатдан унинг бошига тош билан туширди...

Ҳа, спиртли ичимликка ружу қилинмаганида ана шу кўнгилсиз ҳодиса юз бермаган бўларди.

Ичкиликбозлик кўпгина нохушликларнинг, аварияларнинг, жиноятларнинг, оилада совуқчиликлар тушишининг, ишга кечикиб келиш, меҳнат интизоми пасайишининг сабабчисидир.

Мисолларга мурожаат қилайлик. Масалан, спиртли ичимликларни узлуксиз ичадиган ота-оналарнинг болаларида юз берадиган оғир оқибатлар тўғрисида кўпгина илмий далиллар мавжуддир. Америкалик олим Шута бу ўринда қизиқарли фактлар келтиради: оила бошлиғи — отанинг ичкиликка ружу қилмасдан олдин ундан туғилган ўн бир боланинг ҳаммаси соғ-саломат бўлган. Шундан кейин, дунёга келган тўрт боланинг учтаси касаликка чалинган.

Алкоголь билан спортнинг бир-бири билан чиқишиши ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Спорт практикасида кўпгина воқеаларнинг гувоҳи бўлинган. Америка Қўшма Штатларида узоққа югуриш бўйича ўтказилган мусобақаларнинг бирида олдинда кетаётган югурувчилардан бири финишга бир километр қолганида ўз организмида толиқиш сезган. Шунда у «қувват» олиш мақсадида ярим стакан виски ичган. Ҳалиги югурувчи яна олдинга қараб интилган, ўз рақибини қувиб ўтган, лекин финишга етиб келолмаган. У йўлда йиқилиб, юраги палаж бўлиб қолганидан сўнг, вафот этган.

Яна бир бошқа мисолни олиб кўрайлик. Мусобақага қатнашишга тайёргарлик кўраётган штангачи ҳар куни 2—3 рюмкадан ароқ ичган. Мусобақаларнинг бирида у икки қўли билан штангани даст кўтараётган пайтида йиқилган. Врачлар бу спортчининг бош мияси томирларидан бири жароҳатланганини ва танасининг ўнг томони шол бўлиб қолганини аниқлашган. Бунга ўхшаш мисолларни истаганча келтириш мумкин.

Спиртли ичимликларга ружу қилиш кишининг заиф томонларидан бири ҳисобланади. Ичимликларни ичадиган киши ўзида сунъий равишда кайфият кўтарилгандай сезади. Бироқ, ичкилик туфайли юзага келган қувонч, у туфайли юзага келган ботирлик — булар ҳақиқий ҳис-туйғулар эмас. Улар алдамчи туйғулардир.

Киши аввалига гоҳ-гоҳида ичади. У ана ўшанда бу нарсаларни шунчаки майда нарсалар деб ўйлайди. Баъзан эса, сурункасига ичиб ўз соғлиғига зарар етказади. Уйқуси ва иштаҳаси бўғилади, нормал ишлай олмайди, бир кун аввал кечқурун ичилган ичимлик туфайли, эрталаблари ёмон кайфиятда бўлади. Бу ўринда япон халқ мақолини эслатиб ўтиш ўринлидир. Унда «Аввалига киши вино ичади, кейин эса вино винони ичади, шундан сўнг вино инсонни ичади» дейилади. Шундай бўлгач, кишининг юриш-туришида, муомаласида ўзгаришлар юз беради. Дўстлари олдидаги бурчини унутадиган, қўл учида иш бажарадиган бўлиб қолади. У бебурд шахсга айланади.

Хроник алкоголизмни даволаш мумкин. Лекин ана шу касалликни келтириб чиқарадиган ичкиликбозлик билан кескин курашиш керак. Бунда ичкиликка ружу қўйган кишиларнинг яқинлари, айниқса, жонбозлик кўрсатишлари керак, уларга қарши таъсир чораларини қўллаш зарур. Ичкиликбозликка оилада ҳам муросасизлик билан муносабатда бўлиш керак. Ота-оналар ўғлининг маст бўлиб келишини, келин куёв боланинг, хотин эрининг, болалар оталарининг уйга ичиб келишини кечирмасликлари керак.

Бизнинг қонунларимиз жамият ва шахснинг манфаатларини муҳофаза қилади. Кўнгилли равишда даволанишдан бош тортадиган шахсларга чора-тадбирлар кўриш қонунларимизда битиб қўйилган. Тошкент шаҳридаги ҳар бир районда наркологик кабинетлар мавжуд. Бу ерда малакали врачлар замонавий шифо йўллари билан кишиларимизни даволамоқдалар.

Ичкиликбозлик — иллат. У барча нохушликлар сабабчиси, кишиларимизни иззатидан айирадиган нарсадир. Шундай экан, ичкиликбозликка қарши кураш ҳар биримизнинг бурчимиз эканлигини асло унутмаслигимиз керак.

С. РУБИНОВ,
шаҳар психоневрология диспансерининг врачи.

БУГУН ВА ЭРТАГА „ЗАНГОРИ ЭКРАН"ДА

16 АПРЕЛЬ — СЕШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Телевизион қўғирчоқ театри (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 18.45 ВЛКСМ XVII съезди олдидан. «Съезд делегатлари билан учрашув». 19.15 Саноат ходимлари учун. «Биринчи Май шарафига». 19.40 «Ахборот» информацион программаси. 19.55 Рангли телевидение. «Иплар жилоси». Ҳужжатли фильм. **Ўзбек тилида:** 20.15 Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. Ўсимликшунослик факультети. 20.45 Ўн минут музика. 20.55 «Ахборот» информацион программаси. 21.15 Қорақалпоғистон АССР ёш ижрочиларининг концерти. 21.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 Кўргазма заллари бўйлаб (рус тилида). 23.00 «50х50». Бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 00.30 Рангли телевидение. Хоккей бўйича жаҳон чемпионати. Польша — СССР терма командалари. Финляндиядан олиб кўрсатилади. 02.45 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.05 Рангли телевидение. Болалар учун кўрсатув. 18.50 Янгиликлар. 19.00 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм. 19.10 «Челюскин эпофеяси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 20.10 «Чин қалбдан». Вольск шаҳар меҳнаткашлари билан учрашув. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Ҳамиша сергак» (рус тилида).

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

17 АПРЕЛЬ — ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.00 Кўрсатувлар программаси. 12.05 Рангли телевидение. Эрталабки гимнастика машғулотлари. 12.20 Янгиликлар. 12.30 Рангли телевидение. Ўқувчилар учун. «Костёр». 13.00 «Агроприбор» билан танишинг. 13.25 Рангли телевидение. «Икки концерт». Телевизион музикали фильм. 14.15 ВЛКСМ XVII съезди олдидан. «Замондошимиз». 14.55 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. 16.15 Кўрсатувлар программаси. 16.20 М. Шолохов. «Жанговар йиллар прозаси». 17.20 «Объектив». 17.50 Рангли телевидение. «Орлёнок» телестудияси ёш мухбирларининг Совет Иттифоқи Қаҳрамони, космонавт-учувчи В. В. Лебедев билан учрашуви. **Тошкент кўрсатади.** 18.35 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 18.45 Ўқувчилар учун. «Қизил галстук». Телевизион журнал. 19.15 Миллионлар ленинча университети. 19.30 «Ахборот» информацион программаси. (рус тилида). 19.45 Ота-оналар университети. 20.15 Ўн минут музика. 20.25 «Ахборот» информацион программаси. 20.45 «Ноз-неъмат бунёдкорлари» программаси. 21.10 Лирика кечаси. 21.55 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 14.00 Регби бўйича Бутуниттифоқ турнири. Танаффус вақтида кинофильм. **Москва кўрсатади.** 18.35 Болалар учун. «Бор экан-да, йўқ экан». 18.50 Янгиликлар. 19.00 Музикали программа. 19.30 Фан оламида. 20.00 Б. Горбатов. «Замондошларим». Телевизион спектакль премьераси. 1-қисм. 21.30 Рангли телевидение. Оперетта шинавандалари учун. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Стандарт ва сифат» (рус тилида). 22.30 «Кундузги сеансга иккита билет». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КУЧАСИ, 15-УЙ.

Р—12210. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А—3082.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02.49 дан 33.02-58 гача, Эълонлар бўлими—33.81-42.